DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 28
Liepa - July 28, 1995 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
$1.00

Dailininkas Juozas Bagdonas (centre) iš New Yorko šią vasarą Žilinsko vardo galerijoje Kaune surengė savo darbų parodą.
Viktoro Kapočiaus nuotrauka

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

– **Kauno miesto** savivaldybėje lankėsi Olandijos Ekonominių reikalų ministerijos "Senter" agentūros projekto grupės vadovas F. Erik Smidt. Pokalbyje, kuriame dalyvavo Kauno apskrities valdytojas P. Mikelionis, miesto ir rajono merai V. Katkevičius ir V. Senvaitis, miesto savivaldybės administratorius V. Bancevičius, Mokslinio ir technologinio parko "Nova" vadovai G. Petrauskas ir R. Gaidys, užsienio ryšių tarnybos vadovas M. Paunksnis, aptartos Kauno laisvosios ekonominės zonos įkūrimo perspektyvos, projektai bei artimiausi planai.

-- **Seimo LDDP** frakcijos žemės ūkio specialistai kreipėsi į Konstitucinį Teismą (KT) dėl Gedimino Vagnoriaus Vyriausybės nutarimų, panaikinusių kolūkius. Šiuos nutarimus tiesiogiai kaime vykdė buvę kolūkių pirmininkai ir specialistai. KT nustatė, kad šie nutarimai, nors ir prieštaravo tuometiniams įstatymams, juos pritaikius, savaime neteko galios. Be to, Seimas nepakeitė susiklosčiusios situacijos kaime po minėtųjų nutarimų įgyvendinimo, vadinasi, "faktiškai pripažino jų legalumą". LDDP atstovai Seime siūlė ištirti "voliuntaristinius" Gedimino Vagnoriaus Vyriausybės veiksmus kaime.

– **Vidaus reikalų** ministras ketina leisti buvusiam prorusiškos organizacijos "Jedinstvo" (Vienybė) vadovui Valerij Ivanov gyventi Lietuvoje. Kaip žinia, Valerij Ivanov su savo bendražygiais buvo teisiamas už antivalstybinę veiklą Lietuvoje 1991 metais nuo sausio įvykių iki rugpjūčio pučo Maskvoje. Ivanov buvo nuteistas 3 metams laisvės atėmimo. Pasibaigus jo įkalinimui, Migracijos departamentas buvo nusprendęs jį deportuoti iš Lietuvos. Tačiau Rusijos parlamento nariams spaudžiant, tai nebuvo padaryta. Dabar vidaus reikalų ministras nutarė nebedeportuoti Valerij Ivanov iš Lietuvos, nes ministras negavo iš Valstybės saugumo departamento žinių, kad Ivanov užsiima antivalstybine veikla.

– **Vilniuje Pilies** gatvėje Signatarų namuose atidaryta kavinė "Baltasis Štralis". Ji buvo restauruojama beveik metus. Signatarų namų direktorius, buvęs Vilniaus miesto tarybos deputatas Stasys Urniežius savo kalboje prisiminė, kaip "įvairūs pikti žmonės ilgai trukdė atidaryti kavinę ir pradėti Signatarų namų restauravimą". P. Urniežius buvo atidaręs alkoholinių gėrimų parduotuvę. Už šioje parduotuvėje surinktus pinigus jis ketino restauruoti Signatarų namus.

– **"Litimpeks" banko** valdybos pirmininkas Gintautas Preidys korespondentui pasakė, jog tikimasi, kad iki metų pabaigos bus įkurtas naujas Lietuvos jungtinis bankas. Šį banką steigia "Litimpeks" bankas ir Lietuvos akcinis inovacinis bankas (LAIB). Lietuvos jungtinis bankas bus didžiausias komercinis bankas Lietuvoje. Jo akcinis kapitalas sudarys apie 100 mln. litų, o aktyvai sieks 1.3 mlrd. litų. Preliminariai tariamasi, jog centrinė banko būstinė įsikurs dabartinėse "Litimpeks" banko patalpose Vilniaus gatvėje.

MOTERŲ TEISIŲ KONFERENCIJAI BESIRUOŠIANT

Vatikano Spaudos salėje birželio 20 d. įvyko konferencija, kurios metu salės direktorius Joaquin Navarro Valls Vatikane akredituotus žurnalistus informavo apie Šv. Sosto požiūrį į Pekine įvyksiančios moterų teisių konferencijos baigiamojo dokumento projektą.

Jungtinių Tautų organizacijos rengiama ketvirtoji Pasaulinė Moterų teisių ir socialinio statuso konferencija, Kinijos sostinėje Pekine vyks šį rudenį, rugsėjo 4 - 15 dienomis. Pirmoji moterų teisių konferencija buvo surengta 1975 metais Meksikoje, antroji - 80-aisiais Kopenhagoje ir trečioji - 85-aisiais Kenijos sostinėje Nairobi.

Pasirengimai Pekino konferencijai prasidėjo jau prieš keletą metų. Per šį laiką buvo surengta keletas stambių tarptautinių parengiamųjų susitikimų; panašius lokalinius susitikimus pastaruoju metu rengė ir atskirų kraštų vyriausybės bei socialinės organizacijos. Neseniai, Jungtinių Tautų Organizacijos sudaryta speciali komisija parengė Pekino konferencijos baigiamojo dokumento projektą, kurį šį rudenį svarstys konferencijoje dalyvausiantys visų pasaulio valstybių delegatai.

Birželio 22 d. įvykusios spaudos konferencijos metu, Joaquin Navarro Valls pirmiausiai pranešė, kad Pekino konferencijoje dalyvausiančios Šv. Sosto delegacijos narių dauguma bus moterys ir turbūt moteris vadovaus Vatikano delegacijai.

Aptardamas baigiamojo dokumento projektą, Vatikano Spaudos salės direktorius tarp kita ko pasakė, jog jau atėjo metas, visuotinai susitarus, užpildyti spragą tarp to, kas oficialiai tvirtinama, kas sakoma tarptautiniuose dokumentuose ir to, kas ištikrųjų daroma; užpildyti spragą tarp viešos retorikos ir viso pasaulio moterų tikrųjų siekių. O moterys pirmiausiai siekia saugumo: saugumo ir savarankiškumo namuose ir už namų ribų, darbe, švietimo sistemose, sveikatos apsaugos struktūrose; moterims reikia tikrosios laisvės kuriant šeimą. Dėl to Bažnyčia ir Šventasis Sostas labai aukštai vertina pastangas tų asmenų ir socialinių organizacijų, kurios nurodydamos tas situacijas kur moterys diskriminuojamos, parengė moterų padėties gerinimo strategiją. Tokia moterų padėties gerinimo programa kaip tik ir yra šis Pekino konferencijos baigiamojo dokumento projektas.

Vis dėlto, - kalbėjo Joquin Navarro Valls, - Šv. Sostas turi tam tikrų rezervų ir abejonių. Pirmiausiai, dokumento projektas yra per daug ideologizuotas. Labai aiškiai juntame, kad jį rengė Vakarų kultūros žmonės ir susidaro įspūdis, jog norima įteigti, kad vakarietiškas moterų emancipacijos būdas yra vienintelis ir nėra kitų jam lygių. Dokumentas kalba apie moterų išlaisvinimą iš tam tikrų kultūrinių sąlygotumų ir, tuo pačiu metu, siūlo kitą, Vakarų kultūros, rėmą.

Pekino konferencijai parengtame baigiamojo dokumento juodraštyje yra teiginių, prieštaraujančių kai kuriems anksčiau oficialiai priimtiems panašaus pobūdžio dokumentams, pirmiausiai pernai rudenį Kaire vykusios žmonijos ir pažangos konferencijos baigiamajam dokumentui. Pavyzdžiui, aborto klausimu Kairo dokumente buvo pasiekta kompromisinė formuluotė, kad abortas nėra gimimų reguliavimo priemonė. Gi Pekino konferencijos baigiamojo dokumento projekte norima iš naujo kelti tą pačią klausimą, tarytum visai negaliotų prieš metus Kaire vykusios konferencijos išvados. Kelia prieštaravimų ir vadinamasis šeimos planavimas. Natūralūs šeimos planavimo metodai dokumento projekte paimti į skliaustus kaip diskutuotini, o apie kontracepciją harmoniniais preparatais, kuri yra iš tikrųjų pavojinga moters sveikatai, kalbama kaip apie priimtiną ir jokių abejonių nekeliantį dalyką.

Vatikano spaudos salės direktorius išvardijo ir keletą kitų prieštaringų ir Šv. Sostui nepriimtinų teiginių. Dokumente nepakankamai išnagrinėtas moterų diskriminavimo reiškinys. Šv. Sostas norėtų, kad smerkiant įvairias diskriminavimo formas, būtų pasmerkta ir prievartinė sterilizacija bei įstatyminis vaikų skaičiaus šeimoje nustatymas. Be to, nepakankamai akcentuota ir moters teisė būti motina. Valstybės, atitinkamais įstatymais, turi sudaryti moterims tokias juridines, ekonomines ir socialines sąlygas, kuriose jos galėtų savo motinystės pašaukimą laisvai derinti su profesine veikla.

Birželio 20 d. rytą vykusios spaudos konferencijos pabaigoje Vatikano Spaudos salės direktorius pažymėjo, kad Šv. Sostas šioje konferencijoje labiausiai akcentuos būtinumą gyvenimo tikrovę derinti prie jau pasiektų ir juridiškai suformuluotų moterų teisių. Šiuo metu deklaruojamos moterų teisės pakankamai gerai atspindi moterų siekius, o tikroji problema yra ne teisių raidė, bet jų vykdymas konkrečiame žmonių bendruomenės, o pirmiau-

(nukelta į 2 psl.)

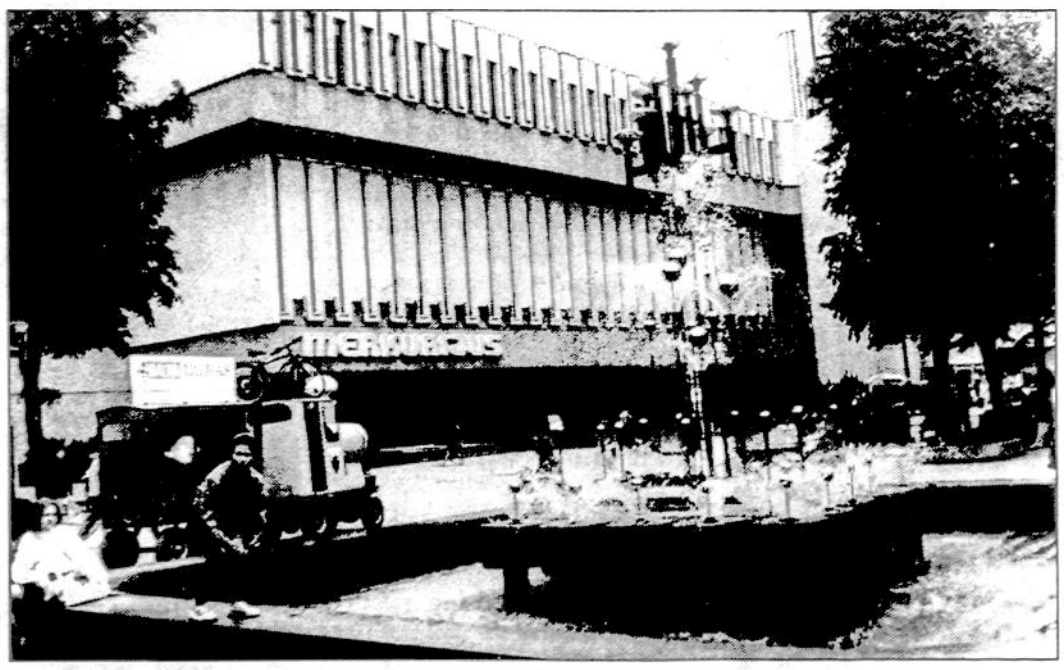

Vasara Laisvės alėjoje, Kaune. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Turizmas Lietuvoje

Lietuvoje turizmo paslaugas teikia 260 firmų. Jos siūlo 171 kelionę į 40 - 50 šalių. Pernai firmos į užsienį išvežė apie 305 tūkst. Lietuvos gyventojų. Vienas Lietuvos gyventojas vidutiniškai užsienyje išbuvo beveik 4 paras, ten paliko beveik 330 litų (82.5 USD). Į Lietuvą pernai atvažiavo apie 60.5 tūkst. turistų. Pagal dabartinius įstatymus įvažiuojamojo turizmo paslaugos apmokestinamos 18 % pridėtinės vertės mokesčiu, todėl Lietuvos firmos negali konkuruoti su kaimyninių šalių firmomis. 1993 metais Lietuvą aplankė 950 tūkst. Vakarų šalių turistų. Kiekvienas išleido 50 USD, viešnagės trukmė - 2.5 paros. Tais metais Lietuvoje turistai paliko apie 95 mln. USD.

Pasak turizmo firmų vadovų, valstybė neskiria dėmesio turizmo plėtojimui. 1994 metais patvirtinta Nacionalinio turizmo plėtojimo programa, tačiau ji neįgyvendinama, nes valstybė neranda jai pinigų. Metams reikėtų apie 200 - 300 tūkst. litų (50 - 75 tūkst. USD). Valstybės pareigūnai nesistengia įvesti tvarkos Lietuvos - Lenkijos pasienyje. Dėl to prarandama apie 50 - 60 % turistų. Sociologinė apklausa parodė, kad turistas, vieną kartą pravažiavęs pro Lazdijų punktą, antrą kartą nebevažiuos.

Per pastaruosius 5 metus nuolat mažėjo turistų iš buvusios SSRS. 1992 metais viešbučiuose jų gyveno 210 tūkst., o 1994 metais - 76 tūkst. Turistų iš Vakarų padaugėjo nuo 120 tūkst. 1989 metais iki 840 tūkst. 1994 metais.

Vis populiaresni tampa "camping", kuriuose apsistoja šeimos. Medžiotojai ir žvejai dažnai pageidauja gyventi rąstų trobelėje arčiau medžioklės ar žvejybos vietos. Tačiau, pasak specialistų, dėl sovietmečiu trukusios azartiškos medžioklės dar negreit bus sureguliuotas briedžių, elnių, šernų skaičius. Nėra Lietuvoje užsieniečių mėgstamų golfo aikštynų, yra tik keletas lauko teniso kortų.

Pasaulinės turizmo organizacijos leidiniuose apie Lietuvą nieko nerašoma. Nors pagal patraukluma Lietuva galėtų varžytis su Škotija, Latvija, Estija, Airija, Danija, Suomija, Norvegija, Švedija, Lenkija, Velsu. Skiriasi tik aptarnavimo kokybė. Apie Lietuvą sakoma, kad ji neturi ypatingo kultūrinio ir istorinio patraukluma, netinkamas klimatas, topografija ir t.t.

Pasak Vasybinio turizmo departamento direktoriaus, pernai iš tarptautinio turizmo gauta apie 600 mln. litų (150 mln. USD). Pusė šių pinigų gauta iš gyvenusiųjų viešbučiuose, kita pusė - iš apsistojusiųjų pas draugus ir gimines. Tai - 4 % bendro nacionalinio produkto. JAV turistai, pavyzdžiui, Lietuvoje vidutiniškai praleidžia 16.5 naktų, tuo tarpu Latvijos - vidutiniškai 2 naktis.

AGEP

Konkurencija tarp degalinių aštrėja

Daugiausia degalinių Lietuvoje turi valstybinė įmonė "Lietuvos kuras" - 124. Jos išsidėsčiusios visoje Lietuvoje. "Lietuvos kuras" visą kurą perka iš Mažeikių "Naftos", tik aukštos markės benziną įsiveža iš Suomijos. 13 degalinių Lietuvoje turi bendra Lietuvos ir Suomijos įmonė "Litofinn Service". Ši įmonė turi 2 šiuolaikines degalines Vilniuje, po vieną Kryžkalnyje, Klaipėdoje, Mažeikiuose, Panevėžyje, Marijampolėje, Lazdijuose. Panevėžyje ir Šiauliuose "Litofinn Service" pajuto rimtą konkurenciją, nes čia savo pirmąsias degalines atidarė "Shell Lietuva". Netrukus ši kompanija atidarys degalines Kaune ir Vilniuje. Pati naujausia užsienio kapitalo įmonė, atėjusi į Lietuvą, yra "Lietuva Statoil". Ji Vilniuje ir Kaune jau turi po 2 degalines. Sukūrus Lietuvoje "Statoil" degalinių tinklą, jose bus galima atsiskaityti kortelėmis vietoj grynųjų pinigų. Viena iš jauniausių firmų, prekiaujančių naftos produktais, yra lietuviško kapitalo įmonė "Dega". Ši įmonė pirmąsias degalines atidarė Rytų Lietuvoje. "Dega" degalinės iškart įrengiamos pagal šiuolaikinius reikalavimus. Benzino kaina visose šiose degalinėse beveik vienoda - 1.25 - 1.30 lito (0.31 - 0.325 USD). Aukštos markės benzinas kainuoja apie 0.48 USD, "Statoil" degalinėse - apie 0.35 USD. Gana pavojingą konkurenciją sudaro "juodieji" kuro pirkliai, kurie nemokėdami mokesčių, stipriai numuša kainas.

AGEP

TELE - 3 televizijos pastatas saugomas ir į jį neįleidžiama jos įkūrėja

Pasak TELE - 3 atstovų, televizijos įkūrėja Liucija Baškauskaitė turi pusę TELE - 3 akcijų, likusius 50 % turi bendrovė "Status" ir jų partneriai New Yorke. Pasak p. Baškauskaitės, pati "Status" turi tik 30 % TELE - 3 akcijų.

Neseniai Liucija Baškauskaitė buvo apkaltinta pasisavinus 50 tūkst. USD, ir TELE - 3 valdyba nušalino ją nuo direktorės pareigų. Teismas šį valdybos sprendimą panaikino. Tuomet TELE - 3 pastatą, pradėjo saugoti bendrovės "Status" apsaugos darbuotojai. Jie neleidžia p. Baškauskaitei įeiti į pastatą. TELE - 3 administracijos darbuotojams liepta neperduoti jokių žinių apie TELE - 3. TELE - 3 darbuotojai nutarė neberengti žinių laidų. LA žurnalistas, bandęs nufotografuoti "Status" apsaugos darbuotojus prie TELE - 3 pastato, patyrė nuostolių - buvo apgadintas jo fotoaparatas.

P. Baškauskaitė pasakė, kad tarptautinės informacijos agentūros - WTN ir BNS - jų bendradarbiai - turi žinoti, kad TELE - 3 pastatas yra užimtas, žinios cenzūruojamos, darbuotojai išvaromi iš pastato.

AGEP

Moksleivių piketas prie Vilniaus miesto savivaldybės dėl švietimo reformos.
Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Santykiai su liuteronais, reformatais ir anglikonais

Birželio mėn. pradžioje Romoje įvyko protestantų, anglikonų ir stačiatikių Bažnyčių atstovų pasitarimas, kuriame buvo aptarta naujoji popiežiaus Jono Pauliaus II enciklika "Ut unum sint", drąsinanti krikščionis siekti vis didesnės Bažnyčios vienybės. Čia norėtume išryškinti kai kuriuos protestantų Reformos ir Katalikų Bažnyčios santykių aspektus.

Martyno Liuterio Reforma prasidėjo 1517 metais. Pagrindinė jos tezė buvo ši - žmogus Dievo atvaizdoje išteisinamas vien tikėjimu, o ne darbais ir juolab ne nupirktomis indulgencijomis. Šiandien šis teiginys jau nebeskiria katalikų nuo liuteronų. Tai, ką smerkė pirmieji liuteronai, liko pasmerkta. Lygiai taip liko pasmerkta, ką jiems atsikirsdami pasmerkė katalikai Tridento susirinkime XVI amžiaus antroje pusėje. Tačiau tai buvo tik kai kurios perdėtos praktikos ar pernelyg siauras požiūris. Tikėjimo tiesos niekad nebuvo pasmerktos.

Šiandien, galima sakyti, jau nebėra Reformos priežasčių, liko tik pasekmės. Katalikų ir liuteronų komisija parengė bendrą požiūrį į išteisinimo problemą. Katalikai nusiteikė jį priimti kaip savo tikėjimo normą - bendrą deklaraciją su liuteronais numatyta pasirašyti 1997 metais. Tik nežinia, kaip šis dokumentas įpareigos liuteronų Bažnyčias. Pokalbis su katalikais jas verčia ieškoti, kaip jų pačių sprendimas gali būti privalomas visiems liuteronų sąjungos nariams.

Su reformatais veiklesnis dialogas prasidėjo vėliau, maždaug prieš 11 metų. Tačiau jį stabdo reformatų sąjungos nuostata atsiklausti visų narių nuomonės. Su reformatais daugiausia katalikai tikslina požiūrį į Eucharistiją, į kunigystę ir į popiežiaus primatą bei jo vykdymą. Reformatai bažnytinės organizacijos formą parenka laisvai, jie neteikia reikšmės žmogiškai struktūrai, kuri perduoda apreiškimą.

Štai keletas reikšmingesnių katalikų ir protestantų susitikimų: 1969-aisiais popiežius Paulius VI-asis aplankė ekumeninės Tarybos centrą Ženevoje, susitikdamas su vietinių bendruomenių nariais. Ženevoje, reikėtų prisiminti, gimė antra didžioji protestantizmo atšaka - kalvinizmas arba Reformatų Bažnyčia.

Popiežius Jonas Paulius II-asis kai kurias savo kelionės tiesiogiai skyrė krikščionių vienybei, pvz., į Jungtinę Karalystę 82-aisiais arba į Skandinavijos šalis 89-aisiais. Lankantis Švedijoje ir Suomijoje mišių metu prie popiežiaus prisiartinę liuteronų vyskupai negalėjo priimti komunijos, tačiau paprašė juos palaiminti šventąja vienybės duona. Panaši apeiga atsirado ir kitose liturgijose, kur dalyvaujantys tikintieji tuo pat metu negali priimti tos pačios Eucharistijos. Pvz., Taize vienuolyno pamaldose Prancūzijoje. Šį bendrija garsėja savo ekumeninėmis pastangomis. Ją įkūrė reformatų pastorius Roger Schutz tuoj po II-ojo pasaulinio karo. Taize brolija vienija skirtingų konfesijų krikščionis, jos regula pabrėžia susitaikymą - tiek su Dievu, tiek su žmonėmis ir, aišku, tarp krikščionių. Kaip žinoma, Reforma nepripažino vienuolynų, tačiau dabar Taizė nėra vienintelė protestantus priimanti brolija - prieš dvejus metus Erfurte vyskupijoje įsikūrė protestantų moterų vienuolynas, patirties besisemiantis iš greta įsikūrusių benediktinų.

Enciklikoje "Ut Unum Sint" popiežius Jonas Paulius II išreiškia džiaugsmą dėl įvairių iniciatyvų krikščionių vienybės vardan, kurių imasi bažnytinė hierarchija ir atskiros tikinčiųjų bendruomenės. Šios iniciatyvos tiesiančios kelią į trečiąjį krikščionybės tūkstantmetį, kurį, kaip visi tikisi, pasieksime sugriovę krikščionis skiriančias sienas ir įveikę istorinius prieštaravimus.

-o-

Paskutinė didžioji krikščionių atšaka - anglikonai - atsirado keleriais metais vėliau nei Liuterio Reforma. 1531 metais popiežius Klementas VII atsisakė panaikinti Anglijos karaliaus Henriko santuoką. Karalius tada pats pasiskelbė savo šalies Bažnyčios galva, įsakė pakeisti kai kuriuos tikėjimo teiginius ir liturgijos elementus. Tačiau anglikonai išore tiek panašūs į katalikus, kad kartais pavadinami "katalikais be popiežiaus". Anglikonų Bažnyčios kuri narių priskaičiuoja 50 milijonų, galva iki šiol laikomas karalius, tačiau jis neturi tokių plačių įgaliojimų kaip katalikams turi popiežius. Kaip ir katalikams anglikonų bendruomenei atstovauja vyskupas. Anglikonų vyskupai kartą per 10 metų susirenka į vadinamąją Lambeto konferenciją tartis dėl aktualių Bažnyčiai klausimų. Garbės pirmenybę turintis Kenterberio Arkivyskupas neturi didesnių teisių negu kiti anglikonų vyskupai. Svarbesnius sprendimus priima trijų palatų Taryba - pasauliečių, kunigų ir vyskupų.

Su katalikais anglikonai sutaria dėl daugelio Eucharistijos ir popiežiaus tarnybos elementų. Kenterberio Arkivyskupas, prieš šešetą metų lankydamasis Romoje, retoriškai paklausė: "Argi visi krikščionys neturėtų pasvarstyti, koks svarbus ankstyvojoje Bažnyčioje buvo Romos vyskupas? Tai buvo pirmenybė meile Bažnyčios vienybės ir misijos labui".

Daugelis anglikonų galėtų pasakyti kartu su Liuterio bičiuliu Melanchtonu: "Popiežiui turi būti užleista pirmenybė vyskupų tarpe, jeigu jis užleis vietą Evangelijai". Iš katalikų pusės nėra jokio priešinimosi dėl savitų anglikoniškos liturgijos formų. Tačiau skiriasi požiūris į kunigystės šventimų vertę ir sakramentus.

Prieš trejus metus Didžiosios Britanijos anglikonai nusprendė į kunigus šventinti moteris. Katalikų požiūrį į moterų šventinimą lygiai prieš metus išreiškė popiežius Jonas Paulius II. Savo dokumente "Ordinatio sacerdotalis" jis pareiškė neturįs Kristaus įgaliojimų teikti kunigystę moterims. Šis katalikų ir anglikonų nesutapimas, kad jie išpažįsta ne tą patį tikėjimą dėl vieno iš krikščioniškos gyvensenos atramų - kunigystės. Beje, patys anglikonai buvo sukrėsti moterų šventinimu. Vien į katalikybę perėjo beveik pusantro šimto kunigų, nemažai kitų tikinčiųjų, netgi karališkosios giminės narių.

Nepaisant kliūčių katalikai ir kiti krikščionys laikosi iš esmės to paties tikėjimo. Šiai tikėjimo bendrystei išreikšti išrandamos anksčiau nė neįsivaizduotos iniciatyvos. Pats popiežius, vaisingu keliu į vienybę laikydamas maldą, savo naujojoje enciklikoje "Ut unum sint" prisimena bendras pamaldas su protestantais. Tai vadinamoji žodžio liturgija - Šv. Rašto skaitymas, bendras apmąstymas, išryškinant vienijančią ir visus gelbstinčią Dievo žodžio galią. Šitokios pamaldos pasiekia ir Lietuvą - pernai Lietuvoje lankęsis Kenterberio Arkivyskupas dalyvavo žodžio liturgijos pamaldose katalikų Vilniaus Šv. Jono bažnyčioje ir ten susitiko su reformatų bendruomene.

Popiežius Jonas Paulius II krikščionių vienybę laiko vienu svarbiausių žingsnių, būtinų visoms Bažnyčioms, pasitinkančioms Trečiąjį krikščionybės tūkstantmetį. Mokytis vienybės reikia ne tik teologiniais ieškojimais ir malda, bet patikrinant savo bendruomenių istorinę sąžinę. Dera prisiminti, kas žeidė vienybę praeityje ir kas iki šiol tebekliudo jai išsiskleisti.

Tačiau dėl praeities reikia ne vien atgailoti. Popiežius ragina praeityje atpažinti šventus įvairių konfesijų krikščionis, kuriuos galima būtų pagerbti drauge. Šventųjų būtų visose Bažnyčiose, ir nors jie ir nebūtų viešai išaukštinti, jie priklauso visiems ir savo pavyzdžiu liudija Dievo Dvasios galią peržengti konfesijų ribas. Žmogaus atsivertimas į šventumą yra brangus liudijimas ne tik atskiroms bendruomenėms. Kitaip tariant, tikras atsivertimas į Jėzų visada tarnauja Bažnyčios vienybei.

VRLS

MOTERŲ TEISIŲ KONFERENCIJAI BESIRUOŠIANT

(atkelta iš 1 psl.)

siai pačių moterų gyvenime.

Birželio mėnesį Jungtinėse Amerikos Valstijose įvyko du svarbūs bažnytiniai renginiai, dar kartą paliudiję didelį katalikybės gyvybingumą šiame krašte: 23-jų Amerikos benediktinų abatijų generalinė kapitula ir kasmetinis pasauliečių maldos grupių susitikimas. Abiejuose renginiuose dalyvavo popiežinės tarpreligio dialogo tarybos pirmininkas kardinolas Francis Arinze. Benediktinų abatijų generalinėje kapituloje jis skaitė pranešimą tema "Dabartinė kultūra ir benediktinų dvasingumas", kuriame pabrėžė Dievo pirmenybę vienuolio benediktino gyvenime. Vienuolio maldos gyvenimas ir Dievo ieškojimas yra pirmiausiai atsvara sekuliarizmo dvasiai, užvaldžiusiai daugelį šiandieninio pasaulio struktūrų. Kitas svarbus momentas, kurį paminėjo pranešime kardinolas Arinze, yra sakralumo susigrąžinimas į kasdienį gyvenimą. Šiandien daug jaunų žmonių norėtų melstis, ieško dvasios mokytojų. Jei jaunuoliai neras ieškomų vertybių katalikybėje - neišvengiamai pasuks į sektas. Benediktinų, tradiciškai garsėjančių dvasios ramybės išlaikymu ir svetingumu, šiame darbo bare laukia nemaži darbai. Antrasis renginys, kuriame dalyvavo kardinolas Francis Arinze buvo pasauliečių maldos grupių susitikimas, vadinamasis "The Church Teachers Forum" - "Bažnyčios mokytojų forumas", kuriam šiemet buvo parinkta tema "Džiaugsmas būti kataliku". Kaip ir kasmet, susitikimo dalyviai kartu meldėsi, kartu konferencijose ir mąstymuose stengėsi pagilinti savo tikėjimą ir Bažnyčios mokslo pažinimą. Renginio dalyviams kardinolas Arinze kalbėjo apie išlaisvinančią katalikybės jėgą naujojo Katalikų Bažnyčios katekizmo šviesoje, pirmiausiai paliesdamas žmogaus orumo, žmogiškosios meilės, šeimos ir solidarumo temas. Pasauliečių maldos grupių susitikimas vyko Kentucky valstijos Louisville mieste.

Banja Luka vyskupas Franjo Komarica vakar paskelbė eilinį kreipimąsi, šį kartą į pasaulio politikus, prašydamas imtis priemonių, kad liautųsi taikingų, neserbų kilmės žmonių persekiojimai šiame šiaurės vakarų Bosnijos regione, kontroliuojamame Bosnijos serbų. Meldžiu jus, - laiške pasaulio politikams, kurį išplatino kroatų žinių agentūra "Hina", rašo vyskupas Komarica, - jei branginate savąjį žmogišką orumą, pagelbėkite ir mano tėvynės žmonėms, kurių pagrindinės žmogaus teisės trypiamos kiekvieną dieną. Mano pareiga šauktis jūsų pagalbos, kad būtų sutrukdytas nekalto kraujo praliejimas Banja Luka ir visame šiaurės vakarų Bosnijos regione. Vyskupas laiške primena, jog pastaruoju metu buvo žiauriai nužudyti 7 kunigai ir vienuolės bei daugiau nei 400 tikinčiųjų. Bosnijos serbai persekioja ne tik katalikus - nuo jų smarkiai nukentėjo ir musulmonų bendruomenė. Vyskupo Komarica tvirtinimu, nebeįmanoma abejingai stebėti europietišką civilizaciją žeminančius reiškinius. **VRLS**

-- Lietuvos moterų partijoje susibūrė Liberalių reformų grupė. Ji pareiškė norą kartu su Lietuvos liberalų sąjunga formuoti "šešėlinę vyriausybę".

Kursai mokytojams-anglistams

Kauno mieste vyksta kanadiečių pedagogų Kauno mokytojams surengti kursai. Jie organizuoti pagal projekto "Kanada-Baltijos šalims" programą ir šiemet skirti pasitobulinti kauniečiams anglų kalbos mokytojams.

Aštuoni iš Kanados atvykę pedagogai kelias savaites su kauniečiais dirbs, diskutuos "Nemuno" vidurinėje mokykloje, taip pat jiems bus surengta turininga kultūrinė programa. Su kilnia misija atvykusiusšios šalies mokytojus, kurie visi, beje - lietuviai, užvakar priėmė miesto vicemerė Vincė Vaidevutė Margevičienė. Po nuoširdaus pokalbio kažkuri viešnių pasakė: "Padainuokim!" Ir balsingai muzikos mokytojai iš Vankuverio Vidai Petrašiūnaitei užvedus ilgesingą lietuvišką dainą, vicemerės kabinete jai pritarė darnus Kanados lietuvaičių pedagogų pulkelis...

AGEP

-- Nuo Krosnos geležinkelio stoties iki Kauno nutiesti naują europinio standarto geležinkelio trasą numatyta Europinio standarto geležinkelio tiesimo ruože Šeštokai-Kaunas projektavimo pagrindinėse nuostatose, kurias patvirtino Lietuvos Vyriausybė. Ši trasa bus maždaug 55 kilometrų ilgio ir aplenks Žuvinto bei Prienų nacionalinių parkų teritorijas.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščioniška DEMOKRATIJĄ
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLASTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $30.00. Single copy $1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— *Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA* —
E-mail: 71712.107@compuserve.com

Apie pasitikėjimą

Dar atrodo ne taip seniai Lietuvos žmonės labiausiai netikėjo masinėmis informacijos priemonėmis: laikraščiuose buvo galima pamatyti tik melą bei ideologines tiesas.

Per televiziją ir radiją liejosi gražūs socialistinio gyvenimo vaizdai ir atpasakojimai. Atėjo "persitvarkymas". Dalis Lietuvos žmonių pradėjo pasitikėti Sąjūdžiu, pačia nepriklausomybės idėja. Kiti, įvirtai įsitikinę socializmo ir "motinos" Rusijos pranašumu, tikėjo komunistų partija.

Laikai keitėsi - Lietuva atgavo nepriklausomybę. Pralietu krauju pašventintas tikėjimas ja. Bėgo laikas ir žmonės pavargo pasitikėti. Dalis jų surado naujų jėgų senose tiesose. Tačiau pasirodė, kad jos jau iš tikro paseno. Ir Rusija nebe ta, ir komunistų partijos nėra... Ir štai šiandiena...

Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos "Baltijos tyrimai" apklausa, atlikta birželio mėnesį, rodo, kad labiausiai Lietuvos žmonės pasitiki bažnyčia ir masinės informacijos priemonėmis. Mažiausiai jie pasitiki Seimu, policija, teismais, vyriausybe ir prezidento tarnyba.

Pavyzdžiui, bažnycia birželį pasitikėjo 75 proc., nepasitikėjo - 16 proc. apklaustųjų, masinėmis informacijos priemonėmis - atitinkamai 71 ir 16 proc., Seimu - 22 ir 69 proc., policija - 25 ir 70 proc., teismais - 26 ir 60 proc., vyriausybe - 26 ir 65 proc., prezidento tarnyba - 27 ir 49 proc. apklaustų gyventojų.

Pirmąjį pusmetį Lietuvos žmonės ypač blogai atsiliepė apie visas svarbiausias šalies valdžios institucijas, rašo dienraštis "Respublika", paskelbęs pusės metų sociologinių tyrimų rezultatus. Anot laikraščio, pasitikėjimas jomis tolygiai mažėjo praėjusiais metais ir šiemet pasiekė stabilią, tačiau kritinę ribą: pasitikinčiųjų vyriausybe, prezidentūra, Seimu, policija, teismais, savivaldybėmis skaičius buvo ne didesnis nei 30 proc. Tuo tarpu nepasitikinčiųjų šių institucijų veikla visais mėnesiais buvo daugiau nei pusė apklaustųjų. Valdžios autoritetas Lietuvoje yra labai mažas, daro išvadą "Respublika".

Nuo sausio iki birželio, kaip rodo tyrimai, labiausiai išaugo masinės informacijos priemonių autoritetas - metų pradžioje pasitikinčiųjų jomis buvo 66 proc., o birželį - jau 71 proc. Padidėjo taip pat pasitikinčiųjų Lietuvos banku (nuo 32 iki 39 proc.), savivaldybėmis (nuo 24 iki 28 proc.), teismais (nuo 24 iki 26 proc.) skaičius, šiek tiek daugiau žmonių ėmė pasitikėti prezidentūra (nuo 26 iki 27 proc.) ir Seimu (nuo 21 iki 22 proc.).

Tuo tarpu per pusmetį vyriausybės autoritetas smuktelėjo nuo 27 iki 26 proc., policijos - nuo 26 iki 25 proc., krašto apsaugos - nuo 39 iki 36 proc., bažnyčios - nuo 77 iki 75 proc.

Lietuvos žmonės kalba - išsako savo nuomonę, vadinasi jie pasitiki Konstitucija, kuri garantuoja žodžio laisvę. Kodėl jie nepasitiki teismais, Seimu, prezidentūra? Teismų pobūdis išlikęs sovietinis-socialistinis. Net Rusija sugebėjo reformuoti sovietinį teismą, kuris kaip anachronizmas dar išlikęs Lietuvoje.

Tai kaip baigti sakmę be pabaigos. Kuo rytoj tikės Lietuvos žmogus, jei jis šiandien nebepasitiki savo išrinkta valdžia ir jos institucijomis? Kur dingo 1991-ųjų tikėjimas?

Septyni kryžiai Medininkuose

Jonas Albertavičius

Šį kartą Medininkų pilis pasiliko šalimais, o tiesus kelias lėkė į kitos valstybės - Baltarusijos sostinę Minską. Bet greitai kelio ženklas įspėjo - "Pasienio postas". Šis tas nauja nepratusiai akiai. anksčiau čia nebuvo jokių riboženklių, bet nebuvo ir Lietuvos valstybės. Dabar valstybinės komisijos tikslina ir atstato atminti, kur ėjo Lietuvos - Baltarusijos siena, kuris kalnelis ar miškelis kokiai valstybei priklauso. O prieš porą metų, kai čia atsistojo pirmieji Lietuvos pasieniečiai bei muitininkai, tai sukėlė baisų nedalomos imperijos šalininkų įsiūtį.Viena buvo deklaruoti nepriklausomybę politinę, ir visai kas kita, kai realiai pabandoma ją įgyvendinti. Mes tiek ilgai gyvenome kartu, kad dabar kiekvienas, kurie norėjo atsiskirti, buvo didžiausias priešas. Priešais pavirto bemaž visa Lietuva. Tarsi ledo lytis ji atskilo nuo imperijos įšalo ir pradėjo nuo jos tolti. Maskvoje karštligiškai ieškojo būdų, kaip šį slydimą sulaikyti Pavyzdys visada užkrečia. Ir jų logika paprasta savo žiaurumu: sunaikinti pavyzdį ir nebus užkrato.

Mes važiavome pagerbti žuvusių 1991 metų liepos 31-osios nakti. Mes - tai pirmiausia paminklo Medininkų aukoms užsakovai: valstybinės įmonės "Paminklai" direktorius A. Jocys, vyr. architektas G. Laucius, vyr. inžinierius K. Pališkis. Tiesą sakant, bebaigiamą paminklą jau buvau matęs anksčiau, kai čia užsukom kartu su viešėjusiu Lietuvoje Medininkų pilies atstatymo projekto valdybos pirmininku Leonu Antanu Maskaliūnu. Tuomet dar nebuvo septynių kryžių. Kaip vėliau papasakojo paminklo rangovas - uždarosios akcinės bendrovės direktorius H. Martinonis, Lietuvoje ilgai nepasisekė surasti šviesaus granito. Balto marmuro iš senų rezervų turėjo Vilniaus skulptūros ir monumentaliosios dailės studija. Šios studijos meistrai ir pagamino septynis balto marmuro kryžius.

Paminklo projekto sumanytojų architektų Algimanto Šarausko ir Rimanto Buivydo idėją - nenutolti nuo vietos, kurioje įvyko tragedija. Paprastas vagonėlis, kokius esame įpratę matyti Lietuvoje statybos vietose, dabar tapo pagrindiniu paminklo akcentu bei jo forma. Tuomet, 1991-aisiais jie buvo nuolatos užpuldinėjami, deginami, o iš čia dirbančių pareigūnų tyčiojamasi, atiminėjami ginklai. Matyt, sprendimą pradėti kontroliuoti Lietuvos sienas buvo priimtas todėl, kad tai yra pirmoji sąlyga, norint, kad valstybę pripažintų pasaulyje. Todėl ir buvo pabandyta jei ne būti, tai bent atrodyti valstybe, susigrąžinti vis daugiau savo prarastųjų teisių. Bet vis dėlto nepalieka kankinęs klausimas - Ar buvo galima šių aukų išvengti? Ar buvo galima juos, menkai ginkluotus, dažniausiai be telefono ryšio išstatyti gūdžiuose pakelių miškuose? Ar visada rizika yra pateisinama ir bet kuriuo atveju galima prisidengti "Vardan tėvynės laisvės ir nepriklausomybės..."? Aš nesiimu šiandien atsakyti į tokius klausimus, nors daugelis pavyzdžiu stato Estiją, kuriai pavyko išvengti aukų. Ir negalima kalbėti būtuoju laiku, nes niekas negalėjo nujausti, kad imperija pasiryžusi viskam. Kad ji nepakeitė savo metodų, nors tas pats Gorbačiovas sumaniai pudravo Vakarams smegenis apie žmogišką socializmo turinį.

Žinoma, galima tik stebėtis kai kurių lietuvių trumpa atmintimi, tarsi nebūtų 1940-ųjų birželio 14-osios, daugkartinių vežimų į Sibirą. Mes pajutome savo jėgą daugiatūkstantiniuose mitinguose, laisvės pojūtis svaigino. Lietuva tapo pripažinta lydere - tos imperijos griovėja ir stengėsi be atvangos daužyti ir trupinti jos sienas. Gal, sakau, praradome atsargumą ir santūrumą, nes išsivadavimas buvo čia pat, o SSRS jau merdėjo. Taip bent atrodė. Be to, buvo juk 1991-ųjų Sausio 13-osios žudynės prie Televizijos bokšto! Aš buvau ten ir mačiau paklaikusių ir viską galinčių padaryti kareivių akis, pasirengusius žudyti jų veidus - mumijas. tokių rankos nesudrebės. Jie profesionalai. Mes jiems buvome ekstremistai, atgiję miško broliai, kuriuos manėsi kartą sunaikinę. O tokius išdavikus, tėvynės priešus pagal visus atstatytus naikinti - garbinga pareiga. Argi buvo galima tikėtis, kad jis tos pareigos nevykdys ir bus apsieita be aukų?

Į paminklo pašventinimo iškilmes atvyko daug giminių, artimųjų, draugų. Jie visi sustojo prie savo brangių žmonių pavardžių, iškaltų juodame iš Karpatų atvežtame granite. Jie - tai Antanas Musteikis, Stanislovas Orlavičius, Ričardas Rabavičius, Mindaugas Balavakas, Juozas Janonis, Algimantas Juozakas ir Algirdas Kazlauskas, Beje, balto marmuro kryžius buvo parengtas ir aštuntajam - Tomui Šernui. Ir staiga jis pasirodė sėdintis invalido vežimėlyje, buvo pristumtas prie mikrofono ir susijaudinusius balsu tarė: "ponai ir ponios! visi jūs susirinkot su savo mintimis ir aš nieko negaliu pakeisti. Galbūt tos aukos buvo galima išvengti. Sudegę vagonėliai buvo pakeičiami naujais. Valdžios reakcija - tikrai žodiniai užkeikimai. Tegul paminklas primena, kad pareigūnai, kurie gina valstybę, turi būti valstybės ginami".

Tokia buvo trumpa jo kalba. Jaudulys neleido daugiau pasakyti. Galbūt jis matė tą aštuntąjį kryžių, išgyvenęs mirtį ir prisikėlęs. Daug gražių ir išmintingų žodžių pasakė paminklą pašventinęs Vilniaus arkivyskupo augziliaras Juozas Tunaitis:

- Koks didelis skausmas prislėgė visą tautą, su kokia širdgėla laidojome Antakalnio kapinėse nužudytuosius. Tegul paminklas liudys tautos gerųjų vaikų pasiaukojimą. Atlikę šį juodą darbą teprisimena: nors žemiškasis teisingumas ne visada pasiekia nusikaltėlius, yra ir kitas - dangiškasis Dievo teismas. Visą gyvenimą, kol gyvens, nusikaltėlius seks šis darbas, kaltins ir kalbės į jų sąžinę. Visi esame žemėje keleiviai. Kiekvienas paliekame gerą ar blogą pėdsaką. Ateis diena, visi pamatys, kas paskatino ir įvykdė šį blogą darbą, nes iš Dievo akių negalima nieko nuslėpti ir iš Dievo atminties negalima nieko išbraukti. Tegul paminklas skatina mus suprasti, kad esame vieni kitiems broliai. Kad ateitų diena, kai be klastos ištiestume vieni kitiems rankas, kad pasibaigtų pyktis ir sujungtume rankas Tėvynės labui. "Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas..."

Kryžiai žuvusiems Medininkuose.

("Technikos Žodis", 1995, Nr.1)

KARUSELĖJE

Vytautė Žilinskaitė

22

- Norėčiau paklausti: ar svečias neturi klausimų mums?

Svečias išraudo kaip troškintas vėžys.

- Ne! - atšovė labai kietu balsu.

- Mmm... - tarė pirmininkaujantis.

Situacija priėjo mirties tašką, Atrodė, jau niekas nebeišgelbės svečio, pirmininkaujančio, salės, - niekas! Ir šiuo tragišku, bevilтišku momentu vienas iš sėdinčiųjų ėmė stotis. Stojosi jis nerangiai, nenoromis. Tai buvo draugas Špokas, kurį jei ne ryt, tai poryt turėjo atleisti iš darbo už nesuskaičiuojamas pravaikštas. Jis stojosi, žinodamas, ką daro: pirmininkaujantis žiūrėjo dabar į jį kaip į nepakeičiamą, auksinį, priešakinį kadrą: jo "karr..." bus įvertintas prideramai!

Šiaip taip atsistojęs, draugas Špokas dar kurį laiką dunksojo, kažką galvodamas. Galvoti, suprantama, niekas jam netrukdė. Atvirkščiai: sudarė palankiausias sąlygas.

- Žiūriu, - pagaliau prasižiojo jis, - žiūriu...

- Nagi? - užgniaužė kvapą pirmininkaujančiam.

- Žiūriu, susidėvėjo mūsų kėdės... Kodėl?

- Jūs apie amortizaciją, taip? - mąsliai suraukęs kaktą, svečias pakilo nuo kėdės. - Labai svarbus ir gvildentinas klasimas. Dar "anti Diuringe"...

Visi su palengvėjimu atsiduso: klausimas pateko į pačią ištaką, į aukštupį, kuris vedė į atsakymo vidurupį, žemupį, žiotis... marias... okeaną... Susirinkusieji, neamortizuodami klausos, tykiai snūduriavo; tik vienas Špokas be perstogės kuitėsi kėdėj, spręsdamas uždavinį su vienu nežinomuoju: kaip vis dėlto bus įvertintas jo "karr..." po to, kai vertintojai bus keturias valandas per jį išmurksoję salėje?

Apie šeimos albumus

Šiurpu ir prisiminti, kad visus keturis albumus buvau beišnešanti į palėpę. Man atrodė, kad užmirštų probobučių nuotraukos jokios reikšmės mano gyvenimo vingiams nebeturės. Buvau jau atsinešusi celofaninį maišą, kad juos ten sukraučiau ir numesčiau šalia primuso, - keturis storus senoviškus albumus. Kadangi palėpėje veisiasi pelės, tai iš albumų būtų belikę skutai.

O dabar visi keturi albumai guli pačioje matomiausioje ir garbingiausioje vietoje. Kasdien rūpestingai nušluostau nuo jų dulkes. Šluostydama prisimenu celofaninį maišą, peles ir krūpteliu. "Atleisk man viešpatie, - sumurmu, - aš tikrai nežinojau, ką darau..." Mirdama perduosiu albumus savo sūnui kaip brangiausią relikviją, ir jeigu jis prisieks kasryt nušluostyti nuo jų dulkes, - mirsiu rami. Žinosiu, kad mano sūnus turės sotų, darbštų ir netrikdomą gyvenimą. Keturių senų albumų dėka.

Suprantama, turėjo kažkas įvykti, kad mano pažiūros į senus albumus apvirstų aukštyn kojomis. Iš tikrųjų nieko ypatingo neatsitiko. Tiesiog man prireikė išvažiuoti į komandiruotę, ir aš užsukau pas pažįstamus pasiskolinti lagamino ir ta pačia proga pavakarienauti.

- Ar negalėtumėte man paskolinti lagamino? - tariau, atsisėdusi į krėslą. - To languoto, su užtrauktuku.

- Languoto, su užtrauktuku? - perklausė draugė, o jos vyras taip pat klausiamai pažiūrėjo į mane.

- Taip, - patvirtinau, - languoto, su užtrauktuku.

- Tada jiedu pasižiūrėjo vienas į kitą. Tai buvo labai darni pora, ir visa, ką jie darė, taip pat buvo labai darnu.

- Eisiu paieškoti to lagamino, - pasakė draugė ir mandagiai pasiteiravo: - Turi laiko?

- Laiko turiu pakankamai, - nuraminau. Buvau užmačiusi, kad virtuvėje ant stalo guli nebaigta mėsinėti antis.

- Jeigu jūs turite pakankamai laiko, - darniai pratęsė žmonos mintį vyras, - tai mudu tuo tarpu pavartysime šeimos albumus.

- Šeimos albumus? - truputį nustebau.

- Jūs jau žiūrėjote mūsų šeimos albumus? - taip pat nustebo jis.

- Ne, - krestelėjau galvą, - aš net savo šeimos albumų nesu peržiūrėjus ir rengiuosi juos išnešti į palėpę.

Mažiau išauklėtas žmogus po tokių žodžių būtų bemat padavęs lagaminą su užtrauktuku ir palinkėjęs laimingos kelionės. Tačiau tai buvo tvirtų etinių tradicijų šeima.

- Prašome sėsti čia, - mostelėjo į sofą draugės vyras.

Kai atsisėdau, jis pritraukė stalelį su šešiais ar septyniais storais albumais ir prisėdo šalia.

- Kadangi turite pakankamai laiko, - priminė, - tai pradėsime chronologiškai. - Jis atvertė visų seniausią ir visų storiausią albumą.

Į mane pažvelgė grupė žmonių su ilgais surdutais ir dar ilgesniais bakenbardais.

- Tai pati seniausia nuotrauka iš mano albumų, - paaiškino draugės vyras. - Ketinu pasiųsti ją į "Švyturį", bet prieš tai reikėtų išaiškinti, kuris čia iš palėpės.

Man pasirodė, kad palėpininkas yra trečias iš kairės. Nežinau kodėl, tačiau galvą būčiau davusi nukirsti, kad trečias iš kairės yra iš palėpės.

Antrame albumo puslapyje taip pat buvo grupinė nuotrauka. Aš įdėmiai pažvelgiau tik į trečiąjį iš kairės. Tačiau draugės vyras nusprendė supažindinti mane su kiekvienu skyrium.

- Šito, - parodė kraštinį, - aš nepažįstu. Šito - irgi ne... Užtat šitą gerai pažinojo senelis. Šitas... iš kur jis atsirado?.. O čia senelis. Kaip jums mano senelis?

- Seneliokiškas, - atsakiau ir staiga pajutau, kad abu mano žandikauliai skečiasi, lyg kas pumpuotų į burną orą sunkvežimio pompa. Nežmoniškų pastangų dėka aš neišsižiojau, tačiau iš mano stemplės ištrūko duslus garsas. Ir pati nustebau, kad tai mano garsas. Draugės vyras irgi nustebo. Kitas, juo dėtas, būtų bemat užvertęs albumą, padavęs man lagaminą ir palydėjęs durų link. Bet, sakau, jis buvo iš tvirtų etinių tradicijų šeimos. Lyg niekur nieko, atvertė trečią albumo puslapį. Kad išpirkčiau savo duslų garsą, prikišau nosį prie pat nuotraukos.

- Čia jūsų senelio žmona? - kuo smalsiau paklausiau.

- Vargu, - papurtė galvą. - Bene senolių pažįstama...

Mudu dar ilgai žiūrėjome į aukštai suvarstytus tariamos senolių pažįstamos batus, nes, gerbdamas mano dėmesį, draugės vyras ilgai neatvertė ketvirto lapo. Pajutau, kaip vėl nenumaldomai atslenka sunkvežimio pompa. Suėmiau albumą už kampo ir grakščiai prisitraukiau.

- Jūs čia gaištate brangų laiką, - pasakiau draugės vyrui, - kai namuose, ypač virtuvėje, tiek darbo! Leiskite, aš pati pavartysiu.

Tylėdamas jis truktelėjo albumą savęs link. Jo judesys buvo toks

(nukelta į 4 psl.)

pasaulį aplink

❒ Rusijos premjeras liepos 19 d. Viktor Černomirdyn kalbėdamas Rusijos parlamente pabrėžė, kad ekonomika stabilizuojasi. Tačiau dauguma parlametarų nesutiko su tokia premjero nuomone. Parlamentas po premjero kalbos patvirtino naują minimalų mėnesinį atlyginimą bei naują minimalią pensiją. Jie abu dabar lygūs - $12 per mėnesį. Vidutinis atlyginimas Rusijoje yra $109 per mėnesį. Rusijos vyriausybė taip pat paskelbė pagrindines 1996-ųjų metų biudžeto gaires. Jos numato 85 trilijonų rublių ($19 milijardų) biudžetą su 2% mėnesine infliacija ir 4% deficitu.

❒ Japonija liepos 19 d. paskelbė, kad pateiks Jungtinėms Tautoms rezoliuciją, kuria būtų uždraudžiami atominiai bandymai. Jungtinių Tautų generalinė Asamblėja pradės savo darbą rugsėjo mėnesį. Japonija šia rezoliucija protestuoja prieš Prancūziją, kuri planuoja atlikti net 8 bandymus rugsėjo mėnesį.

❒ Keturi milijonai vaikų JAV-ose eina miegoti alkani, neprivalgo arba valgo nereguliariai todėl, kad jų tėvai nebeturi pinigų arba "food stamps", - paskelbė Food Research and Action centras. Studijų centro direktorius Cheryl A. Wehler sako, kad tyrimai rodo tai, ką žmonės jau seniai sako - badas yra mažų pajamų šeimų problema.

❒ Rusijos naujienų agentūra ITAR-Tass pranešė, kad Rusijos policija Tulos mieste sulaikė 20 metų vyrą, tik dvi valandos po to, kai jis nuvilko išgėrusį vyrą į parką, perkando jo kaklo arteriją ir gėrė kraują. Vyras, kuris identifikuojamas kaip S., pasakė, kad pirmą kartą jis gėrė žmogaus kraują tarnaudamas kariuomenėje ir po to jis kelis kartus atliko vampyrizmo aktus įvairiose Rusijos dalyse. Incidento detalių nepranešama. Tai buvo pirmasis vampyrizmo aktas per 77-erius Tulos policijos veiklos metus.

Toronto "Gintaro" ansamblio 40-metis. "Šoks šeimyna šokinį" sukūry.

D. Pranaitienės nuotrauka

"GINTARO" 40-mečio koncertas

"GINTARO" 40-mečio koncertas: "ŠOKS ŠEIMYNA ŠOKINĮ" įvyko š.m. gegužės 27 dieną Toronte, Anapilio sodybos salėje. "Lygiuokit, visų galvos pakeltos, nežiūrim į kojas, berniukai, kur jūsų rankos turi būti?,... girdėjosi Ritos Karasiejienės pastabos. Iki koncerto liko vos dvi repeticijos, darbo begalės, o salėje 180 visokio amžiaus šokėjų bando repetuoti jungtinius suėjimus, lygiavimus; kapelos muzikantai styguojasi instrumentus; dainininkai derina balso stygas, o nekantrūs tėveliai, trypčiodami vietoje, žvilgčioja į laikrodžius, vienas kitam padejuodami apie vėlyvą laiką ir ilgai užsitęsusią repeticiją. Pesimistams, stebint visą šią žmonių ir žmogiukų minią, tikriausiai atrodė, kad nieko nebus iš šios makalynės; optimistams - nesvarbu kaip gausis, juk savi veikai šoka tai savaime bus gerai, o tiems, kurie matė Ritą Karasiejienę dirbant išeivijos šokių šventėse, ypač praėjusiais metas Pasaulio Lietuvių dainų ir šokių šventėje, buvo aišku, kad ji sugebės pasiekti ir įgyvendinti tą ką ji mato savo vizijoje ir ne bet kaip, bet tik labai ir labai gerai. Kito pasiruošimo ji nepripažįsta ir nežino. Nežinojo ir anksčiau kai prieš 30 metų abu su Juozu Karasiejumi perėmė 10 metų gyvavusią "Gintaro" šokių grupę, kurią išaugino į 180 šokėjų turintį aukšto meninio lygio ansamblį. Rita ir Juozas užsispyrusiai, negailėdami nei savęs, nei savo šeimos, nei savo laisvalaikio iš kartos į kartą, iš vieno dešimtmečio net į keturiasdešimtmetį vedė vaikus ir anukėlius. Nebereikalo šis sukaktuvinis koncertas buvo pavadintas "Šoks šeimyna šokinį".

Jaukiai ir maloniai lietuviškų juostų ornamentais papuošta Anapilio sodybos didžioji salė, mėlynomis staltiesėmis užtiesti stalai, kaip Baltijos jūros bangelė sumirgėję gintarėliai - vazelėse pamerktos mažos geltonos rožytės, sudarė malonią nuotaiką.

"Kaip mažytė ąžuolo gilelė, nukritusi į derlingą Kanados žemę, ėmė augti ir šakotis "Gintaro" šeima": tiksliai programoje nustatytu laiku koncertą pradėjo ilgus metus buvusi ansamblio vedančioji Birutė Nekrošiūtė - Pilipaitienė. Savo įžanginėje atidarymo kalboje ji palygino "Gintaro" vienetą su galingu Lietuvos medžiu ąžuolu. Pasigirdus dainos "Pasodinom ąžuolą" muzikiniam įrašui į sceną įžygiavo mūsų tikrieji "ąžuolai" - "Gintaro" grupės garbingi veteranai, kurių eiles pratęsė visi likusieji ansamblio šokėjai, iš visų salės kampų sueidami ir sudarydami gražias, lygiuojančias eiles. Mes, žiūrovai, nuo plojimų įkaitusiais delnais ir iš susijaudinimo įraudusiais žandais, bandėm ieškoti pažįstamų, draugų ar savo šeimos narių. Reikia pripažinti sekėsi labai sunkiai, nes mergaičių vienodai supintos ilgos kasos, vienodo ilgumo tautiniai drabužiai, raudonai išmarginti žandai, berniukų tvarkingai sukišti, neišsipešioję marškiniai, vaikų ir jaunesnių vaikų šokėjų grupės mergaičių galvytės papuoštos baltų ramunių vainikėliais, visos šios ir kitos detalės sudarė tvarkingą, bendrą grupės vaizdą. Giliai susijaudinę ir džiaugdamiesi tokia gausybe Toronto "Gintaro" šokėjų, klausėmės Juozo Karasiejaus trumpos kalbos, kuria jis apibūdino šokių grupės įsikūrimą, pirmuosius žingsnius, jų vadovus, primindamas ir pirmųjų šokėju, dabartinių veteranų, repeticijų sunkumus: "akys nebeprimato, kaktom atsimušam, kojas skauda, nes jau ir svorį didesnį nešiojam,..., kad savo gretose daktarų turime, kurie nuo užmaršties (sklerozės) piliulių duoda, o kitiems akinius ant nosies užkabina". Po tokio apibūdinimo visą koncertą sėdėjau laukdama, kol kas nors panašaus su veteranais atsitiks, deja, įsitikinau, kad jie dar labai ir labai stiprūs "ąžuolai", kurių nesendina nei nuomtai, nei šiaudinės skrybėlės, o jų vadovės R. Karasiejienės parinkti šokiai net jaunimui prakaitą išspaustų.

Po iškilmingo atidarymo sceną užėmė patys mažieji "Gintaro" šokėjai, atlikdami 3 šokius. Jų pasirodymas buvo tvarkingas, meniškas, šokiai pritaikyti jų amžiui. Ypatinga padėka tenka jų grupės V. Tirilienei ir jos padėjėjams: G. Karasiejui ir A. Puzerytei.

Puikų mažųjų pasirodymą keitė studentų grupės atliekamos trys liaudies dainos. Dainuojantis jaunimas išeivijoje, darosi vis retesnis įvykis, tačiau "Gintaro" ansamblio vadovams pasiseka išmokinti jaunimą ne tik grakščiai šokti, bet ir skambiai dainuoti. Tokie dainų ir muzikos intarpai kartojosi viso koncerto eigoje, sulėtindami įsismaginusį šokių aistros greitį ir leisdami atlikėjams trumpam atsikvėpti. Stebint koncertą kilo pasiūlymas, (kuris po 3 val. koncerto tikrai pasitvirtino), jungti kai kurias dainas su šokiu, tuo sutaupant laiką ir atsiekiant tikrąjį "Gintaro" ansamblio ansambliškumą. Kruopščiai parinktų šokių ir dainų junginys paryškintų režisūrinį koncerto sprendimą.

Po jaunesniųjų vaikų grupės atliktų: J. Lingio šokio "Gegutė" ir L. Vaičiulėnienės - "Mokyklos varpelis" (mok. A/ Bubulienė, padėjėja R. Birgiolienė), antrąjį "Gintaro" veiklos dėšimtmetį apibūdin buvęs šokėjas ir muzikantas Algis Kairys, kuris savo kalboje prisipažino kad: "kaip ta musė ant sienos galėčiau papasakoti šimtus šposų ir anekdotų iš savo ir savo draugų įspūdžių "Gintare", bet, visų laimei, Algis tų paslapčių neišdavė, o vyresnieji šokėjai, paruošti vadovės L. Kaminskienės ir padėjėjos A. Karasiejūtės, koncertą tęsė toliau. Ši grupė įrodė, kad šokio menui ir tobulėjimui ribų nėra, jie pasitikinčiai jautėsi scenoje, savo šokimu demonstruodami turimus šokio įgūdžius. Žiūrovai džiaugėsi jų pasirodymu, palydėdami gausiais plojimais.

Po muzikinio kapelos intarpo ir studentu grupės atliekamų dviejų dainų, toliau koncertą tęsė jaunių grupės dalyviai atlikdami 4 šokius. Visus metus repetuodami Anapilio sodybos scenoje, jaunių grupės šokėjai įrodė, kad išmoko šokti ne tik naujus šokius, jausti scenos erdvę, bet ir nei karto nepajudino scenos užuolaidų.

Nespėjom pastebėti, kai D. Radvilavičienės šokiu "Šoks šeimyna šokinį", kuriame veteranai atliko senelių, studentai - tėvų, ir vaikai - anūkų vaidmenis, baigėsi pirmoji sukaktuvinio "Gintaro" kocerto dalis.

Po neilgos pertraukos antrąją koncerto dalį sveikinimo žodžiu pradėjo veteranų grupės šokėja ir ilgametė tėvų komiteto pirmininkė Dalia Valadkienė, linkėdama ansambliui ir jo vadovams tolimesnės sėkmės. Ji perskaitė raštu gautus sveikinimus iš Ontario valdžios ministro pirmininko - Bob Rae, Lietuvos Kultūros centro direktoriaus - J. Mikutavičiaus, Vilniaus Universiteto dainų ir šokių ansamblio Pasaulio Lietuvių dainų ir šokių šventės vyriausia vadovė L. Kisielienė "Gintaro" 40-mečio proga parašė šiai grupei šokį "Mano protėvių žemė", kurį gintariečiai artimiausiu laiku ruošiasi išmokti.

Komiteto narys A. Vanagas įteikė apdovanojimus už "Gintaro" sukaktuvinio plakato sukūrimą ir paruošimą, kurio laimėtoju tapo Gintaras Karasiejus. Paskelbė loterijos, kurios didysis prizas buvo kelionė į Kopenhagą, laimėtojus.

Kapelos muzikantai (vad. t. Pabrėža), dainininkai ir kanklininkės (Z. Janeliūnienė ir I. Pivoriūtė) toliau tęsė antrąją programos dalį. Besišypsantys veidai, laisva scenine laikysena, skambūs balsai paliko viltį, kad gal gi lietuviška daina išsilaikys išeivijos jaunimo tarpe kaip, dalis šokių ansamblio repertuaro.

Visoje antroje dalyje meistriško šokio atlikimo viršūnės demonstravo studentų grupės šokėjai kruopščiai paruošti vyriausios "Gintaro" vadovės Ritos Karasiejienės. Tikriausiai, nei vienas iš žiūrovų nesiginčys su mano teigimu, kad studentų grupės atlikimas, tai ne tik daug valandų pareikalavusių repeticijų rezultatas, tai vidinis šokėjo išgyvenimas ir šokio minties išvaidinimas grakščiais judesiais, aktorine išraiška. Į juos žiūrint, atrodo šokis, tai paukštelio plunksnos vėjyje skrajojimas. Jau pirmuoju šokiu "Parovėjos suktinė" (T. Kalibaitaitė) studentų grupės šokėjai parodė visą likusio koncerto tempą ir nuotaiką. Įdomiai žiūrėjosi A. Krivaitienės šokis "Šiaučiukas - kriaučiukas", E. Morkunienės "Apvalainis" ir žinoma "klumpėtas" J. Lingio - kad tai gal vyriškumo, o gal berniokiško išdykavimo sutramdymas, nes visi buvę ir studentų grupėje šokę šokėjai net nekvėpuodami stebėjo savo draugų atlikimą, po kurio pasigirdo gausūs aplodismentai.

Sekančio - trečio "Gintaro" dešimtmečio atsiektą darbą ir įspūdžius apibūdino buvusi ilgametė šokėja, ir dabartinė jaunių grupės mokytoja R. Yčienė. Jos nuoširdžiuose ir jautriuose prisiminimuose ilgam išliks "Sadutės" atlikimas Disneyland turistams, kelionės ir nakvynės autobusuose, šokimas visokio dydžio, apšvietimo ir grindų slidumo scenose.

Muzikinis intarpas visus grąžino iš R. Yčienės prisiminimų į Anapilio salę, ir ypač puikiai studentų grupės (vad. d. Viskontienė) "Gol Žvirblis" paliko smagią nuotaiką. Turiu prisipažinti,

(nukelta į 5 psl.)

KARUSELĖJE

(atkelta iš 3 psl.)

brutalus, kad apstulbau, jog etiškai susiformavęs žmogus gali traukalioti kitam iš rankų albumą lyg seną ropę. Kita, manimi dėta, būtų atsistojusi, paėmusi lagaminą ir santūriai pasakiusi "viso labo". Tačiau aš nenorėjau kompromituoti tokios darnios ir gerų manierų šeimos. Todėl sėdėjau sofoje kaip sėdėjus su išplėštu iš rankų albumu.

- Čia, - atvertė jis ketvirtą puslapį, - senelių šeimos draugas, urėdas, rodosi.

- Rodosi?

- Taip. Rodosi.

Viena akimi pakilojau tai, kas liko: ne mažiau kaip trys šimtai lapų. Skersvėjis, pasisukęs iš virtuvės, neatnešė jokio kepamos anties kvapo. Apie languotą lagaminą taipogi nepribuvo jokių žinių. Vėl dusliai subraškėjo mano žandikauliai, ir iš albumo pažvelgė nauja grupinė nuotrauka. Nuo pirmosios ji skyrėsi tuo, kad trečiasis iš kairės buvo be surduto.

Į kambarį įkišo galvą draugė ir lipšniai pasiteiravo:

- Kaip sekasi?

- Ačiū, gerai, - atsakiau, - O kaip tau?

Tikėjausi, kad ji atsakys: "Lagaminas jau surastas" arba "Kava ir pyragaičiai ant stalo". Bet ji taip pat sumurmėjo: "Ačiū, gerai" ir greit įtraukė galvą atgal. Vėl likau akis į akį su trečiuoju iš dešinės. Ir staiga aš nusižiovavau - taip plačiai, garsiai ir netikėtai pačiai sau, kad draugės vyras krūptelėjo, atsigrįžo į mane, išsimušė iš etinių normų ir nusižiovavo dar plačiau už mane, iki pat ausų. Baigęs susičiaupti, atvertė penktą lapą.

- Čia tas pats urėdas, tik be bakenbardų. Kaip jis jums?

- Bebakenbardiškas, - atsakiau. Jis pamaži atvertė naują lapą.

- Vėl urėdas! - pats nustebo.

Pažvelgiau pro langą. Pro užuolaidos kvadratus išvydau žydrą dangaus lopinį. Laisvais, nevaržomais sparnų mostais praskrido paukštis.

- Senelio vienminčių ratas, - paaiškino draugės vyras, atversdamas lapą su nauja grupine nuotrauka. - Kaip jis jums?

- Ratiškas.

Draugės vyras rūpestingai išlygino atsiknojusį nuotraukos kraštelį. Paskui atvertė naują puslapį. Beverčiant jau iš pušnų atpažinau urėdą. Per tą laiką, kol mes apžiūrinėjome senelio vienminčius, jis spėjo vėl užsiauginti žandenas.

- Tai vis senelio artimieji, - kalbėjo draugės vyras. - Kitas albumas skirtas senelės artimiesiems. Kol suras lagaminą, kol ką, mes spėsime su visais susipažinti.

- Žinote, - pasakiau stodamasi, - aš prisiminiau, kad turiu prosenelės kelioninį krepšį. Išsiversiu be lagamino, tiek to.

- O aš jau buvau jį besurandanti, - atsiliepė iš kambario draugė balsu, kuris turėjo būti nusivylęs.

- Sėskite, sėskite, - nuoširdžiai paprašė jos vyras. - Juk mes vos tepradėjome.

Jis paplekšnojo sofą, puikiai žinodamas, kad aš veikiau atsisėsiu į elektros kedę.

- Ačiū, - pasakiau dėkingu balsu. - Bet aš turiu šįvakar užbėgti dar į trylika vietų.

Įėjo draugė. Kiaulystė ateiti ir nepabūti su žmogumi, kurį matai savo bute paskutinį kartą. Visi jautėme valandos iškilmingumą. Iš atversto albumo į mus reikliai žiūrėjo trečiasis iš kairės.

- Būkite laimingi, - patetiškai atsisveikinau. - Jums daug gražių vasarų, jaukių rudenų ir darnių senatvės metų!

- Juozai, nulydėk ją laiptais, - įsakė draugė, užversdama albumą ir paglostydama jį it gerai pasitarnavusio šuns nugarą.

"Taip, mano sūnau, - mąsčiau, leisdamasi laiptais žemyn, - jei nori gyventi sočiai ir ramiai - tenetrūksta tavo namuose urėdų, surdutų ir, svarbiausia, trečiųjų iš kairės..."

Intymus klausimas

Kiekvieną redakciją skaitytojai užpila laiškais, kuriuose paprastai ko nors teiraujasi. Visi šie laiškai yra rūpestingai registruojami, ir jeigu tau neatsibodo du kartus per mėnesį gauti algą, privalai atsakyti į juos nedelsdamas ir kuo išsamiausiai. Sakykim, jei skaitytojas įsigeis sužinoti, kokio ilgio tokio ir tokio dailininko kaklaryšis arba kaip išgelbėti sugedusio majonezo likučius, tu turi suteikti jam smulkią informaciją, širdingai padėkoti už dėmesį, paprašyti ateityje atsiųsti dar daugiau panašių klausimų, taip pat būtinai perduoti linkėjimų jo kolektyvui.

Žinoma, atsakinėjant į tokius kvalifikuotus klausimus, tavo turimų žinių toli gražu nepakanka - net jeigu tos žinios būtų enciklopedinės. Skaitytojų laiškai tam ir yra, kad įrodytų, koks esi nevėkšla ir diletantas. Todėl tenka ieškoti informacijos atitinkamose žinybose bei įstaigose - pradedant vaikų lopšeliais, baigiant karo komisariatais. Pamenu, kartą užtikau moterų konsultacijoje vieną vyruką, kuris sėdėjo, apsivyniojęs veidą trimis laikraščiais. Bemat supratau, kad tai žurnalistas, kurį skaitytojas pradžiugino savo intymiu klausimu. Ir vienas dievas žino, kodėl skaitytojas nė už ką nenori rašyti tiesos į konsultaciją ar observatoriją ir gauti atsakymą betarpiškai iš ten. Matyt, jis yra įsitikinęs, kad gydytojas ar astronomas būtinai pameluos, o žurnalistas - niekados. Kaip keista!

Taigi visai nenustebau, kai redakcijos sekretorius, kandžiodamas šypseną, paklojo man ant stalo tokį skaitytojos laišką: "Brangioji redakcija! Man labai reikia sužinoti, kaip baudžia už išprievartavimą, kiek už tai duoda metų ir visa kita. Labai nekantriai lauksiu jūsų atsakymo. Su labom dienom - Juzė Triūbelienė".

Iškart suvokiau, kad panašaus pobūdžio informaciją protingiausia būtų pasiėmus telefonu. Pasukau advokatų konsultacijos numerį. Gaižus balsas man paaiškino, kad konsultacija telefonu neteikiama, girdi, prašome atsilankyti personaliai, ir nėra čia ko.

Ką beveiksi, užsimečiau apsiaustą ir patraukiau advokatų rezidencijos link. Užkopiau akmeniniais laiptais, nusivaliau kojas prieangyje ir atidariau laukiamojo duris. Čia, už milžiniško stalo, sėdėjo moteris.

- Kokiu reikalu? - tuo pačiu gaižiu balsu paklausė ir, nė nepažvelgdama į mano pusę.

- Dėl išprievartavimo, - sušnibždėjau, prisišliedama kuo arčiau jos ausies, nes kambarys buvo pilnas žmonių. - Matote, aš esu...

- Ak, išprievartavimas! - loštelėjo ji ir nužvelgė mane nuo galvos iki kojų.

Instinktyviai truktelėjau žemyn apsiaustą.

- Matote, - pasakiau kiek garsiau, - aš esu...

- Eikit į kasą ir sumokėkit penkiasdešimt dvi kapeikas!

- Penkiasdešimt dvi kapeikas?! - pajutau nepelnytą skriaudą. - Juk ne mane...

(Bus daugiau)

"GINTARO" 40-mečio koncertas

(atkelta iš 4 psl.)

kad nelabai supratau apie ką jie dainavo, nes dainavo žemaitiškai, tik žinau kažkas darėsi su tuo nabagėliu žvirbliu, o dainininkai kartojo: "nežinau, nežinau ar bus gyvas"?, bet kadangi žiūrovai juokėsi manau žvirblis liko gyvs! Šokis keitė šokį, puikų atlikimą stiprino artistiška šokėjų vaidyba, vietomis panaudoti muzikiniai dainuojami įrašai, sustiprino norimą žiūrovui perduoti šokio mintį.

Paskutiniajam 4 dešimtmečiui apibūdinti į sceną išėjo, visai neseniai palikęs "Gintaro" studentų eiles, Alvydas Saplys: "kaip krentanti žvaigždė, pralėkė 10 metų laikotarpis" pradėjo Alvydas savo kalbą, paminėdamas atmintin įstrigusius prisiminimus, keliones, naujus draugus, koncertų išgyvenimus. "Dėkoju Ritai ir Juozui už jaunystės dienų nuostabius prisiminimus"; baigė savo pasisakymą Alvydas.

Tradiciniu "Aštuonyčiu" studentų grupė baigė savo jubiliejinį pasirodymą, po kurio, skambant G. Savininės dainai "Lietuva", į sceną ir salės aikštę sužygiavo visa gausi "Gintaro" ansamblio šeima.

Visas šis puikus renginys truko 3 valandas, gal truputi ir per ilgai, bet tai buvo nepaprastas, o 40 metų "Gintaro"darbo apvainikavimas ir visos Toronto lietuviškos visuomenės šentė. Po sveikinimų ir suvenyrinių dovanėlių mokytojoms įteikimo, "Gintaro" vadovė Rita Karasiejienė savo trumpa kalba padėkojo visiems šokėjams, jų mokytojams, tėveliams ir visai Toronto visuomenei, pabrėždama, kad ši šventė, tai visų mūsų bendro darbo vaisius. Prisipylėm šampano taures ir sugiedojom ilgiausių metų "Gintarui": jų šokėjams, mokytojams ir vyriausiems vadovams Juozui ir Ritai Karasiejams. Tik jų dėka "Gintaras" tapo išeivijos tautinio meno vertybe ir mūsų visų pasididžiavimu. Ritos ir Juozo įsitikinimu ir lietuviškumo dėka, mūsų vaikai gali augti ir formuoti savo unikalias asenybes dviejų ar daugiau kultūrų įtakoje, garsinti mažos Lietuvėlės vardą toli už jos ribų. Pagyrimų ir padėkos žodžių, dirbant tokį darbą niekada nebus per daug, tuo labiau kai įdėtas darbas skaičiuojamas ne metais, o dešimtmečiais. O kiek pats žmogus savo gyvenimo metų dešimtmečių teturi?

Norisi tikėti, kad "Gintaras" gyvuos ilgus, ilgus metus švęsdamas garbingus jubiliejus ir lietuviškoje dvasioje auklėdamas mūsų jaunąją kartą, o vadovai niekada nepritrūks kantrybės, jėgų ir sveikatos.

Nijolė Benotienė

Lietuvos irkluotoją pamėgo amerikiečiai

Kęstas Šereiva, kuomet 1991 m. kovo mėnesį kartu su savo vyresniuoju broliu Gintaru (jam tada buvo 19, o Gintarui - 21 metai) atvyko į Chicagos pašonėje esantį St. Charles miestelį pas jų dėdę, turbūt, net nesapnavo galimybę čia pasilikti studijoms kartu su proga tęsti jo pamėgtąjį irklavimo sportą. Kęstas jau tada buvo Lietuvos jaunių rinktinės narys ir todėl darė žygių patekti į tokį universitetą, kuris turėtų stipresnę irklavimo programą.

Jiems pradžioje teko padirbėti pas aplinkinius amerikiečius, pagelbstint namų aplinkos tvarkyme ir vieni iš tokių darbdavių - Ed ir Leslie Hicks turėjo sūnų, studijuojantį USC - Los Angeles mieste. Tas sūnus kontaktavo savo universiteto irklavimo programos vedėju, tačiau šis nieko konkrečiai negalėjo padėti, bet davė telefoną Washingtono universiteto (University of Washington) irklavimo trenerio Bob Ernst telefoną. susisiekus su juo, šis sutiko Kęstą priimti irkluoti, žinoma, jeigu pavyks jam įstoti į patį universitetą.

Gintaras tuomet išvyko atgal į Lietuvą, o Kęstas pajudėjo į tolimąjį Seattle miestą, kur su vietinių lietuvių pagalba (ypatingai Inos Bertulytės talka), jis pateko į universitetą ir sėkmingai pradėjo treniruotis irklavime. Būdamas labai darbščiu ir pareigingu jaunuoliu, jis jau 1992 metais pakliuvo į universiteto rinktinę ir irklavo aštuonvietėje valtyje. Ir moksle ir irklavime jis pradžioje jokių problemų neturėjo, bet 1993 metais prasidėjo jam nugaros negalavimai. Daugiau negu metus laiko buvo gydyta įvairia terapija ir tik praėjusių metų rudenį pabandyta daryti sudėtingą operaciją norint pataisyti "herniated disk". Ir ši operacija pavyko. Jau buvo galvota, kad jis niekada negalės paimti irklą į rankas, bet po operacijos vėl pradėjo treniruotis ir štai, gegužės 6 d. Seattle mieste įvykusioje tradicinėje "Windermere" taurės šventėje jis vėl irklavo aštuonvietėje Washingtono universiteto valtyje, kuri laimėjo pagrindinį susitikimą su Pietų Afrikos irkluotojais.

Tai buvo tikrai džiugus ir jaudinantis momentas. Ypatingai džiaugėsi ne tik pats Kęstas, bet ir visi kiti Washingtono universiteto irkluotojai, kurie Kęstą myli ir gerbia. Kuomet Kęstas negalėjo irkluoti, jis vis tiek būdavo kartu su irkluotojais, lankydavo jų užsiėmimus ir dažnai padėdavo vežti valtis į varžybas. Nežiūrint, kad jis beveik du metus nebuvo irklavęs, jo komandos draugai šiemet Kęstą išrinko valties vadovu, nors dar tada nebuvo žinoma - ar jis galės aktyviai dalyvauti. Tas tik parodo, koki pasitikėjimą Kęstu komandos draugai turėjo.

Apie Kęstą plačiai rašė Seattle spauda, o "Seattle Times" dienraštis prieš pačias varžybas - gegužės mėn. 5 d. patalpino platų straipsnį su nuotrauka, pavadintą "Rowing Enables Lithuanian to Stay in U. S.". Čia iškeliamas faktas, jog jaunuolis, kuris galėjo prieš atvažiuodamas į Ameriką būti rusų armijos kareivių sumuštas savo gimtinėje ir pergyveno didelį netikrumą dėl savo ateities, sužeidus nugarą 1993 metais, vėl sėsis prie irklo "Husky" komandos rinktinėje. Taip pat rašoma, kad jis jau sekančiais metais įsigys mokslinį laipsnį kompiuterių srityje ir žada grįžti Lietuvon. "Lietuva susilauks gero darbininko" - sakoma tame rašinyje.

Smagu yra apie tai sužinoti ir džiaugtis šiuo jaunuoliu, kurio užsispyrimas ir pasišventimas kelia aukštyn lietuvių ir Lietuvos vardą ir atsveria elgesį tų iš Lietuvos atvykusių tautiečių, kurie savo veikla ir nusiteikimu tikrai nedaro garbės savo tautai. Daugeliui iš tokių tarpo šis pavyzdys turėtų atverti akis ir parodyti, kad kelyje į laimę ne visada trumpas kelias yra pats geriausias.

Edvardas Šulaitis

Europos vicečempionų pagerbimas Kaune

Daugiau kaip 15000 kauniečių liepos 4 d. užtvindė Rotušės aikštę. Sutiktuvių ceremonija kiek vėlavo, nes krepšininkai tik ką grįžo iš Vilniaus su įteiktais valstybiniais apdovanojimais. Su olimpiniais medaliais ant krūtinių, valstybiniais ordinais ir medaliais jie iš pradžių įėjo į Rotušės iškilmių salę, grojant vargonų muzikai. Salėje susirinkę miesto ir apskrities vadovai, sporto veteranai, sporto organizacijų atstovai plojimais pasitiko Atėnų didvyrius, apjuosė juostomis, apdovanojo rožėmis. Pagaliau susirinkusi didžiulė minia suūžė, kai po vieną pristatomi į Rotušės balkoną ėjo mūsų krepšininkai. Susirinkusiems kauniečiams sveikinimo žodį tarė miesto meras V. Katkevičius, pabrėždamas, kad krepšininkų iškovoti sidabro medaliai mums spindi aukso spalva, palinkėjo dar didesnės sėkmės Atlantoje. Jis įteikė krepšininkams ir treneriams Valstybės atkūrimo jubiliejinius sidabro medalius.Kalbėjo praeityje Žinomas krepšininkas J. Lagunavičius. Aikštė skandavo "Lie-tuva". Štai žodis geriausiam 1995 metų Europos krepšininkui Arvydui Saboniui, kuris sakė: "Ar jums gerai? Tai ir mums gerai. Be jūsų nebebūtų ir mūsų!" Valdemaras Chomičius: "Kaunas mums arčiau, negu Vilnius. Kaunas - Lietuvos širdis, Europos krepšinio centras"... Visa aikštė sudainavo "Ilgiausių metų", skandavo "Ačiū, ačiū, ačiū!", ilgai nesiskirstė...

AGEP

Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis bei kiti Lietuvos krepšininkai buvo pagerbti ir Vilniuje, Žalgirio stadione.

Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Illinois valstijos gubernatorius Jim Edgar pranešė, kad dalyvauja įvairiose programose padovanojant medicininę ir moksliniams tyrimams skirtą įrangą Lietuvai. Persiuntimo išlaidas apmokės Lithuanian Mercy Lift organizacija. Iš k.: Jurgis G. Lendraitis - Lithuanian Mercy Lift atstovas, Valdas Adamkus - JAV gamtosaugos pareigūnas, gubernatorius Jim Edgar, Lietuvos konsulas Vaclovas Kleiza ir James B. Park - Illinois valstijos vandens kokybės tikrinimo įstaigos vadovas.

Lietuva laukia išeivijos sportininkų!

Jau nekartą yra tekę rašyti apie V. Pasaulio lietuvių sporto žaidynes, kurios prasidės liepos 30 d. Lietuvoje. Tuo reikalu daug dirba ir rūpinasi JAV Išvykos organizacinis komitetas (jo pirmininkas - JAV LB vicepirm. sporto reikalams - Algis Rugienius). Jis atlieka didelį darbą, persiųsdamas iš Lietuvos gaunamą informaciją sporto klubams, spaudos žmonėms ir kitiems, o taip pat atliko norinčiųjų vykti į Lietuvą registraciją ir t. t.

Vis artėja šių žaidynių pradžia, kyla daugiau nerimo dėl mūsų sportininkų ar palydovų nerangumo, nenoro laiku prisiųsti registracijos ar delsimo išpildyti kitus reikalavimus. Ypatingai nerangūs yra daugumas mūsų sporto klubų vadovų, kurie nepasistengė pasidalinti gauta informacija su nariais. A. Rugienius teigia, kad šioje srityje labai pagelbėjo lietuviška spauda ir apie žaidynes mūsų sportininkai sužinoję ne iš sporto klubų, bet iš lietuviškos spaudos. (pabraukta redakcijos)

Iki birželio 15 d. pas A. Rugienių oficialiai buvo užsiregistravę tik kiek daugiau negu šimtinė sportininkų. Kaip jis sako, daugiausia nuvylė krepšininkai, kurių daugiausia tikėtasi, o dabar atrodo, kad vyks tik dvi vyrų komandos, nors dar nė viena oficialiai nėra užsiregistravusi. Skaitlingiausia registruojasi lauko tenisininkai - jų jau turime apie 30. Registracija priimama telefonu (810) 642 - 7049 (čia A. Rugieniaus telefonas).

Tai tokios, palyginus, nelabai linksmos naujienos apie mūsų sportininkų vykimo į V Pasaulio lietuvių sporto žaidynes padėtį. Tačiau dar šiek tiek laiko yra ir neužsiregistravusieji turi nedelsiant tai padaryti. Kaip žinom, Alekso Lauraičio vadovaujamas kelionių biuras dar turi laisvų vietų vykimui Lietuvon į šias žaidynes. Tai ir vėluojantiems dar yra galimybių greitai sutvarkyti kelionės reikalus.

Čia reikia pažymėti, kad sportininkams ir palydovams Lietuvoje bus duodamas nemokamas išlaikymas (nakvynė, maistas ir kt.), taigi belieka nusipirkti tik lėktuvo bilietą, ir viskas! Tad pajudėkime - Lietuva laukia visų išeivijos lietuvių sportininkų!

E. Šulaitis

Los Angeles

San Bernardino kalnuose vėl skamba lietuviška skautų daina

Š.m. birželio 30 d. "Draugo" laiškų skyriuje p. Ona Mikuckienė gražiai aprašė LSS stovyklavietės "Rambynas" pradžią 1963 metais. Daug darbo ir triūso įdėta, kad būtų nupirktas ir išlaikytas šis nuostabus Žemės kampelis didinguose pietines Californijos kalnuose.

Jau 32-ra vasara, kai Ramiojo Vandenyno Rajono skautės ir skautai, o kartais ir tolimi svečiai, čia stovyklauja, dainuoja, sportuoja ir kaupia skautiškas žinias, kurios praturtins jų visą gyvenimą. Kaip malonu man, senai skautei, matyti savo anūkę, pravedančią dainą prie laužo. Atrodo, kad dar taip neseniai jos mama ir tėtė čia pat traukė: "Lauželis, lauželis."

Šių metų stovykla pavadinta "Pasakų šalis". Stovyklos viršininkas - s.fil. Romas Venckus. Brolių pastovyklė pasivadino "Geležinio vilko" vardu. Pastovyklės viršininkas - s.fil. Vytenis Vilkas, pavaduotojai - prit.sk. Paulius Kudirka ir sk vyt. Aras Matis. Komendantas - j.b. Romas Kudirka, adjutantas - sk.vyt. Gintaras Prismantas.Vilkiukų draugininkas - prit.sk. Povilas Pakuckas.

Sesių pastovyklės, "Birutės kalno" viršininkės - s.fil. Daina Kasputienė (I-a sav.) ir vyr.sk. Tina Petrušytė (II-a sav). Sesė Tina taip pat ir vyr. skaučių kandidačių būrelio vadovė, o jų šįmet turime gražų būrį. Pastovyklės adjutantė - sesė Daina Žemaitaitytė, komendantė - sesė Adrija Karaliutė.

Paukštyčių draugininkė - s.fil. Alma Stockienė, skaučių - sl. Vilija Tompauskaitė, vyr. skaučių - sesė Laima Žemaitaitytė. Abiejų pastovyklių programų koordinatorė - vyr.sk. fil. Danutė Mažeikienė, kuri taip pat turi BSA "Cubmaster" titulą. Sveikatos priežiūra rūpinasi ps.fil. Jūratė Venckienė, ūkvedys - s.fil. Laimis Venckus, o virėjų vadovė - p. Ramutė Gulbinienė.

Liepos 8 d., stovyklos vidurinį savaitgalį, stovyklautojus žodžiu sveikino LSS Brolijos Vyr. Skautininkas v.s.fil. Albinas Sekas. Jis įteikė stovyklos viršininkui broliui Romui ordiną "Už nuopelnus". Energingoji rajono vadės.fil. Zita Rahbar sveikino visus ir taip pat perskaitė LSS Tarybos pirmininko v.s.fil. Kęstučio Ječio laišką. Vėliavos nuleidime dalyvavo 60 sesių ir brolių bei gražus būrys tėvelių ir svečių.

Tegyvuoja "Rambynas" dar daug, daug metų!

s. Birutė Prasauskienė

IŠ VISUR

-- **Fondas "Į Laisvę"** liepos 5-8 dienomis Kaune surengė studijų savaitę tema "Lietuvos valstybė ir visuomenė 1990-1995 metais". Paskaitose, diskusijose, susitikimuose dalyvavo Lietuvos ir išeivijos atstovai, renginiai vyko Kauno rotušėje, savivaldybėje, Kardiologijos institute. O liepos 6 d. Vytauto Didžiojo karo muziejuje įvyko minėjimas, skirtas Mindaugo karūnavimo dienai.

-- **Iš JAV Santa Barbaros** mieste įsikūrusios "Tiesioginės tarptautinės pagalbos" organizacijos į Kauno akademines klinikas atkeliavo 30 tūkst. USD vertės labdara. Krovinį - antiaritminius ir kraujagysles plečiančius medikamentus, infuzines sistemas - padėjo sukaupti JAV gyvenantys lietuviai Julija ir Emilis Sinkiai. Ši amerikiečių labdara skirta širdies elektrostimuliacijos klinikai.

-- **Stokholme** įvykusiose "Dagens Nyblaten" laikraščio lengvosios atletikos varžybose, į IAAF "Grand Prix" kalendorių, sėkmingai startavo Lietuvos atstovai. Rutulio stūmikas Saulius Kleiza užėmė antrąją, o šuolininkė į aukštį Nelė Žilinskienė - trečiąją vietas.

-- **Kaišiadorių** UAB "Baltija", neatsilikdama nuo AB "Kretingos grūdai", laimėjo konkursą, kurį buvo paskelbusi Žemės ūkio ministerija dėl sojos rupinių pirkimo JAV ir jų atgabenimo į Lietuvą. Konkurso laimėtojai sudarys trišalę sutartį su parinktu JAV agentu ir kontroliuos, kaip laivai pakraunami ir iškraunami. Žemės ūkio ministerija pasirašė sutartį pirkti minėtus pašarus su "Commodity Credit Corporation" iš JAV.

-- **"Į laisvę" fondo** lietuviškai kultūrai ugdyti 4 tūkst. litų premija paskirta istorikei Daliai Kuodytei už jos indėlį leidžiant "Laisvės kovų archyvą" ir tokiu būdu detaliai ištiriant Lietuvos pokario laikų rezistenciją.

-- **Valdas Adamkus**, JAV aplinkos apsaugos agentūros pareigūnas, birželio 28 d. įteikė diplomą ir premiją Vilniaus universtiteto profesoriui Povilui Kavaliauskui. Šią premiją p. Adamkus teikia už aktyvią aplinkosauginę veiklą. Profesorius Kavaliauskas sukūrė ir vadovauja Vilniaus universiteto kraštotvarkos grupei. Jis taip pat rūpinasi Vilniaus senamiesčio ir Kuršių Nerijos urbanizavimo klausimais.

- **Australijos** Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos narys V. Baltutis į tėviškę Šilutės rajone, Užšuščių kaime, atvyko iš Adelaidės. Jis atvežė premijas Žemaičių Naumiesčio mokyklos abiturientams. P. Baltutis ir jo seserys, gyvenančios Melburne, šias premijas įsteigė prieš trejus metus. Šį kartą keturios merginos gavo premijas už geriausius lietuvių kalbos rašinius.

-- **Vilniaus technikos** universiteto Aplinkos apsaugos katedra gavo labdaros siuntą iš JAV aplinkos apsaugos agentūros penktojo regiono. Šią labdarą suorganizavo ten dirbantis Vacys Šaulys. Siuntoje yra moksliniai leidiniai, įvairių tarptautinių organizacijų leidžiamų biuletenių ir rekomendacinio pobūdžio literatūros - daugiausia skirtos vandenų apsaugai. Pasak universiteto katedros profesoriaus, Lietuvai dabar svarbios tokios aplinkos apsaugos problemos, kokios JAV buvo sprendžiamos prieš 15 - 20 metų.

Uždegtas žaidynių deglas

Kaune Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje, skambant varpų melodijoms, Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios choro atliekamoms dainoms ir giesmėms, liepos 11 dieną įvyko V pasaulio lietuvių sporto žaidynių deglo uždegimo ceremonija. Prie Nežinomojo kareivio kapo išsirikiavo garbės sargyba, priešais - ties Laisvės statula - bėgikų grupė. SKAT-o Kauno rinktinės atstovai, neseniai įvykusių V savanorių žaidynių nugalėtojai, įneša V PLSŽ ir 15-os užsienio valstybių, kurių atstovai dalyvaus varžybose, vėliavas. Į tautiečius, ugnies estafetės dalyvius kreipėsi miesto meras V.Katkevičius, V PLSŽ organizacinio komiteto pirmininko pavaduotojas, Kūno kultūros ir sporto departamento direktorius V.Nėnius. Jau žinoma, kad Žaidynėse dalyvaus 520 Išeivijos sportininkų ir per 4400 Lietuvos atstovų (vien kauniečių 1500). 1995 m. Europos vyrų krepšinio vicečempionės - Lietuvos komandos kapitonas V.Chomičius uždega prie Nežinomojo kareivio kapo amžinosios ugnies aukuro deglą ir jį įteikia 15-kos bėgikų grupei, kuri jį neš aplink Lietuvą iki Žaidynių atidarymo dienos (1098 km). Liepos 30 dieną Vilniaus Kalnų parke šia ugnimi bus uždegtas žaidynių aukuras.

Tiria Baltijos rinkos perspektyvas

Baltijos informacijos rinka yra talpi ir sparčiai besivystanti, todėl Vakarų informacijos kompanijos ketina rimtai joje isitvirtinti. Tai korespondentui pasakė JAV kompanijos "Dun & Bradstreet" atstovai, kurie dalyvavo tarptautinėje konferencijoje "Baltijos informacines infrastrukturos kūrimas ir vystymas".

Liepos 13 ir 14 dienomis Vilniuje vykusioje konferencijoje dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos bei kelių užsienio informacijos firmų atstovai. Konferenciją surengė Europos Ekonominė Bendrija, Lietuvos ryšių ir informatikos ministerija, Estijos telekomunikacijų departamentas bei Latvijos universiteto matematikos institutas.

Pagrindinis konferencijos tikslas buvo supažindinti Lietuvos visuomenę su Baltijos informacinės infrastruktūros projektu "Pilot'94" bei paruošti strategiją, kaip jį įgyvendinti ateityje. Europos Sajunga projektui "Pilot'94" įgyvendinti pernai skyrė 600 tūkst. ekiu. Manoma, kad projektas duos impulsą trijų Baltijos šalių infrastruktūros vystymui, integruojantis į pasaulinį kompiuterių tinklą Internet.

Dabar pasauliniame Internet tinkle yra 11 Lietuvos abonenetų - Seimas, vyriausybė, URM, VRM, Ryšių ir informatikos, Ekonomikos ir finansų ministerijos, Muitinės ir Statistikos departamentai, Teisinės informacijos centras, Vilniaus miesto valdyba. "Pilot'94" vykdomas jau pusę metų ir yra pavyzdinis, bandomasis projektas. Norint ji tęsti ir plėsti, teks ieškoti kitų finansavimo šaltinių.

KGB aukų atminimo įamžinimas

Svarstoma, kaip įamžinti KGB požemiuose 1944 - 1947 metais nukankintų ir nužudytų Lietuvos patriotų, kurių palaikai rasti apleistame Tuskulėnų dvarelio parke, atminimą. Tuskulėnų dvarelis yra Vilniuje tarp Žirmūnų gatvės, Neries ir Olandų tilto. Pernai parke buvo pradėtos aukų palaikų paieškos. Atrasti 706 palaikai. Stengiamasi nustatyti nukankintų žmonių - istorijai žinomų asmenybių - pavardes. Jau beveik įsitikinta, kad vieni iš rastų palaikų yra vyskupo Vincento Borisevičiaus. Buvusi miesto taryba siūlė atkastus palaikus perlaidoti Antakalnio kapinėse Tremtinių zonoje, kuri numatyta kapinių pertvarkymo plane. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga siūlo iškastus nužudytųjų palaikus palaidoti Tuskulėnų dvarelyje, sutvarkyti jį ir pastatyti čia paminklą. Apie 8 - tą dešimtmetį šio dvarelio parke arčiau tilto buvo pastatyti dideli Vidaus reikalų ministerijos kultūros ir sporto rūmai.

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

-- **Alpinistas Vladas Vitkauskas** įkopė ir į aukščiausią Vakarų Europos viršūnę Monblaną (4810 m). Be V. Vitkausko, viršukalnę pasiekė dar 4 lietuviai. Alpinistai pradėjo kopti liepos 15-ąją prastomis oro sąlygomis - nemažas šaltis, vėjai. Viršūnė buvo pasiekta sekmadienį. Ų.Vitkauskui įkopimas į Monblaną - tai tam tikra garantija: dabar, kai įkopta į Elbrusą ir Monblaną, jo žygio vertintojams bei ekspertams nekils abejonių dėl aukščiausios Europos viršūnės.

-- **Liepos 15 dieną** oficialiai buvo pranešta, kad liepos 12 dieną įvykdyta mirties bausmė Boris Dekanidzė. Boris Dekanidzė buvo nuteistas mirties bausme už vieno iš dienraščio "Respublika" leidėjo žurnalisto Vito Lingio nužudymo organizavimą. Pastaruoju metu mirties bausmės vykdymas Boris Dekanidzė buvo atidėtas. Diuseldorfe buvo sulaikytas dar vienas iš nusikalstamos grupuotės "Vilniaus brigada" vadeivų Igor Tiomkin. Buvo manoma, kad, apklausus šį asmenį, paaiškės, kad jis taip pat dalyvavo šiame nusikaltime. Tačiau Igor Tiomkin neigė, žinojęs apie rengiamą Vito Lingio nužudymą. Todėl buvo įvykdytas mirties nuosprendis Boris Dekanidzė. "Lietuvos rytas" apie tai pranešė po dviejų dienų. Pasak artimųjų, jiems nuosprendžio vykdymą nebuvo pranešta.

-- **Lietuvoje** buvę savininkai nori susigrąžinti 600 tūkst. ha miškų. Privačios jų valdos sudarys apie vieną trečdalį visų Lietuvos miškų. Šiuo metu 16 tūkst. šeimininkų jau turi 82 tūkst. ha miškų. Iki šiol miškų grąžinimas, ypač nacionaliniuose parkuose ir draustiniuose, vyko gana lėtai. Miškų ūkio ministras tvirtina, kad miškai bus grąžinti visiems buvusiems savininkams. Mišku ketinama išmokėti ir kompensacijas už negrąžinamą žemę.

-- **Privati bendrovė** "Karolinos turas" prašo savivaldybės perduoti ar parduoti bent dalį sovietinio laikotarpio Lenino, Stalino, Vinco Mickevičiaus - Kapsuko ir kitų paminklus. Bendrovė norėtų 1 ha plote šalia viešbučio "Karolinos turas" Vilniuje Karoliniškėse įsteigti tokių skulptūrų parką. Savivaldybė, gavusi privačių asmenų pasiūlymą dėl skulptūrų, nutarė paskelbti idėjos konkursą, kaip pasielgti su sovietinio laikotarpio skulptūromis.

NAUJOS KNYGOS

Neseniai išėjo iš spaudos nauja knyga - "**Tautos sukilimas 1941**", pirmoji dalis "**Be šūvio**". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl. Spalvotas viršelis A. Sutkuvienės. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 17 dol. Persiuntimas - 1.50 dol.

"**Vidurnakčio sargyboje**" II. Autorius Vytautas Vaitiekūnas. Išleido "Į Laisvę" Fondas 1994.. Tai Vytauto Vaitiekūno raštų antrasis tomas. Redagavo Antanas Sabalis. Suskirstyta į 5 skyrius: Metinės politinės apžvalgos (1974, 1977, 1979, 1981 ir 1982 m.); Krikščioniškoji socialinė etika; Lietuvos praeities vaizdai; Išeivijos rūpesčiai; Netolimos praeities vaizdai. 374 psl. Kaina 10 dol. Persiuntimas 1.50.

Dėdės Samo žemėje. Pažintis su Amerika (JAV). Autorius Vincas Šalčiūnas. Lietuvoje išleista 336 psl. knyga, yra apie 90 nuotraukų. Įdomios medžiagos bei faktų rinkinys apie JAV istoriją, gamtą, ekonomiką, kultūrą ir kt. Knyga skirta Lietuvos žmonėms, bet gali būti naudinga visiems, kurie neturėjo progos Ameriką artimiau pažinti. Kaina 13.50 dol. su persiuntimu.

Visos knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

VDU: stojamieji egzaminai jau baigėsi

Prieš dvi savaites Vytauto Didžiojo universitete buvo galima pastebėti sujudimą, prilygstantį mokslo metų atidarymo ar uždarymo iškilmių šurmuliui. Šįkart čia vyko kitokios iškilmės - stojantieji nešė dokumentus ir laikė stojamąjį egzaminą. Kai kam dokumentų pateikimo dienomis teko pavargti ne mažiau kaip per egzaminą, ypač prie Humanitarinio, Informatikos fakultetų, kur nutiso didžiulės eilės. Konkursas šiemet buvo tikrai nemažas (vidutiniškai 4 į vieną vietą). Populiariausia - anglų kalbos specialybė (konkursas-9.6), antroje vietoje - Socialinių mokslų fakultetas (5.7), trečioje - vokiečių kalba (5). Palyginus su praėjusiais metais, anglų kalbos populiarumas išaugo daugiau kaip 4 kartus. Biznio ir vadybos fakultate, kuris pagal populiarumą iš pirmos vietos nukrito į ketvirtą, konkursas vis dėlto viršijo pernykštį 1.5 karto (4.4 į vieną vietą). **AGEP**

atlanta IE, Inc.
800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133
Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.
JULY PICK-UP SCHEDULE
07/27 THURS PHILADELPHIA, PA 10-12noon
07/28 FRID KEARNY, NJ 11-12noon
PATERSON, NJ 1-2 PM

Geriausios kelionės į Pabaltijį
LIETUVA '95
Skambinkit mums dėl kelionių sutvarkymo!
Pigiausios kainos per
Finnair ir SAS
Turistinė ir Biznio klasė
- *Viešbučiai* -
BALTIJOS KRAŠTAI
Prašykite mūsų naujos brošiūros GO BALTIC apie Skandinaviją ir kitus Pabaltijo kraštus.
1 - 800 - 451 - 9511
UNIONTOURS
Įsteigta 1931
245 Fifth Ave., Suite 1101, New York, N.Y. 10016
Tel: 212 - 683 - 9500 Fax: 212 - 683 - 9511
MEMBER ASTA American Society of Travel Agents
Integrity in Travel

BLASK TRAVEL AGENCY
Skrydžiai į Lietuvą
Skrydžiai iš Lietuvos į JAV
-- *Pigiausios kainos* --
Kelionės kas savaitę į
Floridą $460 8 dienos
Washington, DC $110 2 dienos
Niagara $110 2 dienos
Siunčiame automobilius į Rytų Europą
Siunčiame siuntinius į Lietuvą, Baltarusiją, Ukrainą, Lenkiją
187 Bedford Ave.
Brooklyn, NY 11211
Tel. (718) 388-5963
Imti "L" traukinį iš Manhattano - pirma stotis Bedford Ave.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti *Darbininko administracijai*
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York-Vilnius-New York $750 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago $770 r.t.
One way to Vilnius $520
FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

PAPIGINTOS KAINOS į VILNIŲ šią VASARĄ
Liep.-rugpj.
Iš New York arba iš Bostono nuo $886.00
Chicago arba Florida $942.00
Los Angeles, San Francisco, Seattle $1,062.00
Pensininkams - papigintos kainos dažnais atvejais. Kainose neįskaityti mokesčiai.
Mes siūlome papigintus skrydžius į Vakarų Europą, Australiją, Pietų Ameriką, taip pat keliones laivu ir skrydžius į Karibų salas.
AIREX TRAVEL AGENCY
382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605
(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE
Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 (201) 592-8780

Keli štrichai majoro Prano Ambraziūno portretui

Perskaičiau "Kauno dienoje" atspausdintą mokytojo J. Tamulaičio šiltą atsiliepimą apie prof. A. Smailio ir mano straipsnius apie buvusį 256-ojo lietuvių bataliono vadą majorą P. Ambraziūną. Kadangi gerb. mokytojas J. Tamulaitis, o gal ir kiti, kurie domisi buvusių savisaugos dalinių karių likimu, dar kai ko nežino, todėl pateikiu išsamesnius faktus apie šį karį.

Pranas Ambraziūnas gimė 1903 m. sausio 27 d. Kauno rajone, Valmantiškių kaime, gausioje valstiečio šeimoje. Buvo penki broliai ir trys seserys. Nors vaikystė ir nebuvo lengva, bet jau nuo pauglystės buvo juntamas polinkis mokslams. Prasidėjus Nepriklausomybės kovoms, savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę, apie dalyvavimą kovose žinių, deja, neišliko. Todėl jaučiu ir savo tam tikrą dalį kaltės, kad neišklausinėjau karo metais būdamas štabe ar pokario metais, kai jis keletą kartų buvo pas mane apsilankęs. Bet tada negalvojau, kad teks vėliau rašyti savo prisiminimus apie buvusį vadą.

Kaip buvusiam savanoriui valdžia davė žemės sklypą, kurį P. Ambraziūnas perleido savo broliui, nes nejautė potraukio žemės ūkiui. Jis atkakliai kibo į mokslus. Savarankiškai pramoko skambinti fortepijonu, pasidirbęs medinę klaviatūrą, groti akordeonu. 1923 metais stojo į aukštąją technikos mokyklą, o 1929 metais - į Karo mokyklą, kurią baigęs tarnavo įvairiuose daliniuose, kol gavo paskyrimą į šarvuočių rinktinę Radviliškyje. Kaip geras ir rimtas muzikantas gavo vadovauti naujai sukurtam rinktinės pučiamųjų okestrui, suorganizavo gerą vyrų oktetą, kuris koncertuodavo ne tik rinktinėje. Už tai ne sykį būdavo pažymimas rinktinės vado įsakymuose. Nuo šio momento P. Ambraziūnas pasuko trimis kryptimis: karine, muzikos ir technikos. Pramokęs svetimų kalbų, su kariuomenės delegacijomis lankėsi Anglijoj, Prancūzijoj, Vokietijoj, Lenkijoj naujų šarvuočių ir tankų pirkimo reikalais.

1941 metais Švenčionėlių poligone jis buvo antitarybinio pasipriešinimo štabo viršininku, o prasidėjus antrajam pasauliniam karui ir nacistinei Vokietijai užpuolus Tarybų Sąjungą, stojo į savisaugos dalinius ir buvo paskirtas 5-ojo (vėliau 256-ojo) bataliono vadu. Dalyvavo kovose prie Ilmenio ežero, Baltarusijoj ties Diedovičiais ir kitur. Pagrindinė užduotis buvo geležinkelio tiltų, karišku pastatų apsauga. Už sėkmingą pasirodymą kautynėse, trukusiose trejetą dieną, ir svarbaus tilto išsaugojimą jis su grupe karių buvo apdovanotas geležinio kryžiaus ordinais. Žinoma, batalionas taip pat turėjo nuostolių, žuvo jaun. ltn. J. Šliarpa, kareivių.

Pasibaigus karui, P. Ambraziūnas su grupe karių motorine valtim iš Kuršo žiedo pasitraukė į Gotlando salą, priklausiusią Švedijai. Deja, švedai pasielgė tikrai negražiai, nutarę visus bėglius grąžinti Tarybų Sąjungai. Sužinoję apie tai, pabaltiečiai paskelbė bado streiką, tačiau tai negelbėjo. Beje. P. Ambraziūnas buvo pradėjęs rūpintis dokumentais išvykti į JAV pas seseris, bet nespėjo. Visi pabaltiečiai buvo deportuoti į vieną Latvijos lagerių. Čia buvo nuteistas 25 metams kalėti Vorkutoje.

N. Chruščiovo laikais buvo amnestuotas ir 1956 metų vasasrio 6 d. sugrįžo į Lietuvą. Kiek pailsėjęs pradėjo dirbti "Atramos" gamykloje, kur pasižymėjo ne tik kaip geras mechanikas, pasiūlęs nemažai naujovių, kurios buvo įdiegtos gamyboje, bet ir geras organizatorius. Jo dėka gamykloje susikūrė gana stiprus saviveiklos kolektyvas, ne syki dalyvavęs apžiūrose, susilaukdavęs teigiamo įvertinimo. Nesitenkindamas vien gamyklos kolektyvu, rasdavo laiko po darbo du sykius per savaitę nuvažiuoti ar pėsčias nueiti į Bernatonis, esančius 5 km už Raudondvario, vadovauti liaudies dainų ir šokių ansambliui. Beje, iš Vorkutos parsivežė storą knygą, kurioje buvo surašyti įvairūs šokiai, liaudies dainos, klasikinės muzikos fragmentai. Knyga buvo jo paties pasidaryta iš storų popieriaus lapų nuo maišų su inertinėmis medžiagomis, skirtomis apsisaugoti nuo sprogimų šachtose, o visos melodijos užrašytos iš klausos.

P. Ambraziūnas mirė staigiai, 1965 m. rugsėjo 17 d., nebuvo sušaudytas, kaip daug kas galvojo. Paskutiniai jo žodžiai buvo: "Nenoriu daugiau karo, noriu ramiai gyventi ir mirti".

Palaidotas gimtosios Vilkijos kapinėse greta brolio Jono.

Viktoras Gulmanas
Dim. jaun. leitenantas

Algis Geniušas kalba susirinkusiems New Yorko Centriniame parke, prie paminklo Jogailai. Dešinėje vienas iš minėjimo organizatorių - Glenn Urbanas.

Paminėtos 585 - osios Žalgirio mūšio metinės

Žalgirio mūšio metinių proga, Lenkijoje prie paminklo nugalėtojams, Lenkijos kariuomenės karaliaus Jogailos Vermijos-Mozūrų 15 mechanizuotos divizijos ir Lietuvos kariuomenės "Geležinio vilko" mechanizuotos pirmosios pėstininkų brigados vadai - generolas Juzefas Kučakas ir pulkininkas leitenantas Vytautas Žukas pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Tai pirmieji tokio pobūdžio ryšiai tarp abiejų šalių karinių dalinių.

Baltarusijoje Gardine Žalgirio mūšio 585 - ųjų metinių proga atidengtas paminklas Lietuvos Didžiajam kunigaikščiui Vytautui.

Lietuvoje pergalės prieš kryžiuočius metinės buvo minimos Vilniuje, Kaune ir Trakuose.

Greitkelyje Vilnius - Klaipėda ties Cinkiškio sankryža kuriamas Žalgirio parkas. Čia jau pastatyta daugiau kaip 10 Žalgirio mūšio vadus įamžinančių medžio skulptūrų. Jas išskobė Lietuvos tautodailininkai. Svarbiausioms istorinėms asmenybėms - Vytautui Didžiajam ir Jogailai - paminklai dar bus sukurti. Parkui sužaliavus, iš paukščio skrydžio bus galima perskaityti istorinio mūšio pavadinimą: "Žalgiris". **AGEP**

Žalgirio mūšis prisimintas New Yorke

Šių metų liepos 15-oji buvo pažymėta lietuvių, lenkų, rusų ir totorių bendru susirinkimu New Yorko Centriniame parke tam, kad būtų pažymėta pergalė prieš kryžiuočius. Pergalė buvo buvo pasiekta bendrų lietuvių, lenkų, moldavų, latvių bei totorių pastangų dėka.

Atidarydamas minėjimą Glenn Urbanas, kuris padėjo organizuoti šį minėjimą, pasakė, kad jis bijojęs, jog lietus gali sugadinti šio susirinkimo nuotaiką. Tačiau atsitiko priešingai - tai buvo ypatingai karšta diena - termometras buvo pakilęs gerokai virš 100F. Įdomiausiai tai, kad anot metraščių, prieš 585 metus Žalgirio mūšio lauke taip pat buvusi ypatinga kaitra. Gerai, kad ši kaitra šių metų liepos 15-ąją neatbaidė totorių, kurie apsirengę savo nacionaliniais kostiumais, repetavo savo pasirodymą dar gerokai prieš minėjimo pradžią.

Rima Miknevičienė, dailininkė iš Viniaus, padėjo papuošti Jogailos statulos granito pjedestalą piešiniais, vaizduojančiais Žalgirio mūšio momentus. čia buvo taip pat ir Aukštaitijos, Varėnos bei Tauragės simboliai, Žemaitijos meška, Moldovos gėlė ir kt.

Totorių šokiai ir muzika susilaukė didžiulio susirinkusiųjų susidomėjimo. Juos suorganizavo Mr. Fekrit Yurter, buvęs Krymo totorių amerikos asociacijos prezidentas. Šokiai buvo choreografuoti puikios menininkės Zulfira Asanova, kuri savo tautinių šokių meno mokėsi Kazachstane.

Visą minėjimą sponsoriavo organizacija La Societe des Amis de Kosciuszko ir jos Amerikos lietuvių komitetas - draugija "Bičiulystė". Šios organizacijos pagrindinis tikslas yra vienyti Rytų Europos žmonių, šiuo laiku gyvenančių New Yorke, kultūrinę bei socialinę veiklą. Glenn Urbanas pristatė įvairius kalbėtojus.

Vienas iš pirmųjų kalbėjusiųjų buvo Algis Geniušas, Jungtinių Tautų draugijos Lietuvoje pirmininkas. Jis pabrėžė situacijos Europoje panašumą į tą, kuri buvo prieš 585 metus, kai įvairios tautos turėjo susivienyti prieš bendrą priešą.

Krymo totorių Amerikos asociacijos prezidentas Rusen Tabaru kalbėjo apie siunkius Krymo totorių istorijos vingius, apie totorių deportacijas ir naikinimą.

Paskutinis kalbėjo Jo Šventenybės Dalai Lamos atstovas Richon Dharlo. Jis perdavė Dalai Lamos šiltus žodžius Baltijos šalių žmonės.Jis tai pat pabrėžė sunkią tibeto žmonių padėtį.

Glenn Urbanas apžvelgė istorinę Žalgirio mūšio reikšmę, taip pat pabrėžė jo organizazijos pastangas įrašyti Lietuvos vardą ant Jogailos paminklo Centriniame parke.

Kai sutemos apgaubė parką, minėjimo dalyviai patraukė į pievelę, prie vandens. Duona, sūris, dešros ir atgaiva, kurią paruošė Amerikos Lietuvių bendruomenės moterys iš Manhatano padėjo puokiai užbaigti minėjimą. Dar ilgai netilo senovinės dainos bei kalbos. Ši diena apvainikavo turbūt pirmąsias įvairių tautų žmonių New Yorke pastangas surasti bendrą atspirties tašką istorijoje ir žvelgti pirmyn link įvairių tautų bei valstybių gerovės. **G.A.**

Buvusių mokinių jubiliejinis suvažiavimas

Detroite Šv. Antano lietuvių parapija ir joje veikianti 102 Lietuvos Vyčių kuopa šiemet švęs 75 metų sukaktį.

Lietuvos Vyčių 102 kuopa globos 82-ąjį Lietuvos Vyčių seimą, š. m. rugpjūčio 9 - 13 d. vyksiantį Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Tarp kitų suvažiavimo renginių bus iškilminga vakarienė ir šokiai. Buvo nutarta šiame pokylyje suruošti buvusiųjų Šv. Antano parapijos mokyklos mokinių sutikimą.

Vakarienė - šokiai: šeštadienį, rugpjūčio 12 d., vyks Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Pradžia 6 v. v. Stalai bus sutvarkyti pagal klasių baigimo metus nuo 1930 iki 1971, kai mokykla buvo uždaryta. Pakviestos dalyvauti ir mokykloje dirbusios seselės vienuolės. George Perles, lietuvių kilmės buvęs Michigan State universiteto futbolo komandos vyriausias treneris, pakviestas garbės svečiu.

Jubiliejines šv. mišias sekmadienį, rugpjūčio 13 d. 10:30 v.r. Šv. Antano bažnčioje koncelebruos Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida. Giedos muz. Stasio Sližio vadovaujamas parapijos choras. Po šv. mišių bus programa ir vaišės parapijos svetainėje.

Bilietai visiems renginiams įsigyjami iš anksto; prie įėjimo nebebus galima jų gauti. Viešbutis ir parapijos renginių komitetas iš anksto turi žinoti dalyvių skaičių. Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis pas: Aldoną (Nausėdas) Bunikis - 810 - 288 - 3736, Reginą Juškaitę - 313 - 554 - 3288, ir Robert Boris - 810 - 682 - 0098.

Regina Juškaitė

Lietuvoje vieši "Mūsų pastogės" redaktorius

Lietuvoje vieši Australijos lietuvių savaitraščio "Mūsų pastogė" redaktorius, žurnalistas, dviejų poezijos knygų autorius Bronius Žalys ir jo bičiulis inžinierius Vytautas Vaitkus, taip pat gyvenantis Australijoje. Maironio lietuvių literatūros muziejuje svečiai susitiko su Kauno visuomene. Iš Biržų krašto kilęs Bronius Žalys pirmą kartą Tėvynėje skaitė savo eilėraščius. Pasakodamas apie "Mūsų pastogės" reikalus, p. Žalys sakė, kad laikraštis turi apie 1000 nuolatinių skaitytojų. Jo manymu, Australijoje dabar gyvena apie 8 tūkst. lietuvių. Paklaustas, ar spausdinami autoriai iš Lietuvos, p. Žalys pasakė, kad įvairi rašliava tiesiog užtvindė "Mūsų pastogę". Tačiau jis mano, kad jos autoriai ne patys geriausi rašytojai, eseistai, žurnalistai, politikai iš Lietuvos. **AGEP**

Mirė Brolis Hortulanas Sedeika, OFM

Brolis Hortulanas (Pranas) Sedeika, OFM, pranciškonų vienuolyne Kennebunkport, ME, staiga mirė liepos 19 d. Po laidotuvių apeigų vietos vienuolyno koplyčioje jis buvo perveztas į Brooklyno vienuolyną ir po koncelebracinių mišių, kurioms vadovavo vysk. Paulius Baltakis, OFM, liepos 22 d. palaidotas Šv. Jono kapinėse, pranciškonų sklypelyje. Laidotuvių apeigas atliko ir pamokslą pasakė provinciolas Tėv. Placidas Barius, OFM. Laidotuvėmis rūpinosi Shalins laidotuvių įstaiga.

Br. Hortulanas Sedeika gimė Krakėse, Lietuvoje, 1921 m. kovo 23 d. Į pranciškonų vienuoliją įstojo Bavarijoje, Dierfurte, 1947 m. birželio 13 d. Organizuojantis lietuviams pranciškonams į nepriklausomą vienetą, jis prisijungė prie jų ir atvyko į JAV. Čia dirbo zakristijonu įvairiuose vienuolynuose, o Toronto ir Kennebunkporto vienuolynuose dirbo daržininku. Keleris metus yra dirbęs pranciškonų spaustuvės rišykloje. Be to, buvo gabus siuvėjas ir abitais aprūpindavo visus lietuvius pranciškonus. Paminėtina, jog labai mėgo paukščius ir augino daug kanarėlių, dovanodamas jas ir kitiems. Po Tėvo Bernardino Grauslio mirties buvo perėmęs daržų ir gėlynų priežiūrą Kennebunkporto vienuolyne. Dabar, jam iškeliavus, tos gėlės gražiausiai žydi, primindamos brolį Hortulaną, kuris jas sodino ir augino. Tik gaila, kad su jo mirtimi sumažėjo lietuvių pranciškonų būrelis. Jis ten laimingas Dievo karalystėje, o čia nėra kam perimti jo darbo.

Taip viskas ir praeina. Po žemiško triūso prasideda amžinas poilsis...

T. L. Andriekus, OFM

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.† A.

VIKTORAS MISEVIČIUS

mirė 1995 m. liepos 7 d., sulaukęs 68 metų. Buvo gimęs Lietuvoje. Daugelį metų išgyveno Ozone Park, NY, ir dirbo juvelyrinėje parduotuvėje Manhattane, iki išėjo į pensiją. Tada persikėlė gyventi į Hellertown, PA., kur ir mirė. Palaidotas Phillipsburg, PA. liepos 11 d. Nuliūdime liko žmona Anna (Simanavičius) Misevičienė, sūnus ir marti Robert ir Maria Ines Misevicius Brazilijoje, duktė ir žentas Mary Ann ir Gerald L. Esposito, Bridgewater, NJ, ir keturi anūkai: Jennifer, Kevin, Andrew ir Nicole.

Nuliūdę: *žmona, vaikai ir anūkai*

LIETUVIŲ, VYKSTANČIŲ LIETUVON, ŽINIAI.

Priešais Aušros Vartus, buv. XIX amžiaus Lietuvos didiko ištaikingose patalpose nesenai atidaryta, prestižinė lietuviška svetainė-restoranas, kokio iki šiol Gedimino mieste, Vilniuje, Lietuvos amžinoje Sostinėje, dar niekad nebuvo.

RESTORANAS
ROJAUS ARKA
M. Daukšos g. 3, VILNIUS, tel. 220625
ATIDARYTA nuo 11 iki 23 val.

Čia patiekiami lietuviški įprastiniai ir pagal spec. lietuviškos kulinarijos receptus pagaminti skaniausi valgiai. Kartštų valgių kainos nuo 4 iki 16 litų. Gausu įvairų lietuviškų skanėstų ir Lietuvos gamybos gėrimų, kurie savo kokybe pralenkia ne vieną užsienietišką brangų gėrimą. Čia iš Tauro rago galima pasismaguriauti mūsų senolių garsiuoju gėrimu-midumi, kokiuo senovės lietuviai vaišindavosi. Čia maloniai praleisite laiką ir atsigaivinsite praėjusių šimtmečių buv. Lietuvos didikų prabangiai gyventoje aplinkoje. Todėl savo numatytų lankytinų vietų sąrašą papildykite šios idomios vietos adresu ir pavadinimu.

P.S. 1798-1850 metais M.Daukšos gatvė vadinosi Rojaus gatve. Todėl nuo to buvo pavadinta ir ši prestižinė svetainė, o žodis "arka" reiškia, kad šių rūmų durys yra Arkos stiliaus.

DARBININKAS

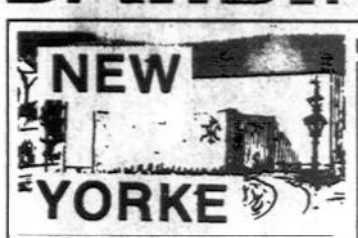

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija	(718) 827-1352
Redakc. FAX	(718) 827-2964
Administr.	(718) 827-1351
Spaustuvė	(718) 827-1350
Vienuolynas	(718) 235-5962
Vyskupas	(718) 827-7932
Salė (kor.)	(718) 827-9645
Salės adm.	(718) 235-8386

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos pasisvečiavimo popietėje liepos 23 d. įvyko laimingųjų loterijos bilietų traukimas, Pirmąją premiją - savaitę atostogų Wintergreen, VA, laimėjo Vincent Banionis iš Southfield, MI. Antrąją premiją - savaitę atostogų Deal, NJ, laimėjo Mr. & Mrs. Felix Dublis iš Howard Beach, NY. Trečiąją premiją - 750 dol. - laimėjo Eleanor F. Walsh iš Westland, MI; paskutinę premiją - 250 dol. - laimėjo R. Dobilas iš Hazlet, NJ. Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos vadovybė dėkoja visiems, prisidėjusiems prie Lietuvos katalikiškų mokyklų gerbūvio.

Šarūno Marčiulionio krepšinio mokyklos trenerė Budrienė ir apie 50 jos auklėtinių - mergaičių ir berniukų - svečiuojasi Amerikoje. Liepos 23 d. jie apsilankė lietuvių pranciškonų sodyboje Kennebunkport. ME. Išklausė 11:15 val. mišias. Celebrantas Tėv. Rafaelis Šakalys prieš pamokslą svečius pasveikino lietuviškai. Vėliau Tėv. Jonas Bacevičius aprodė sodyboje esančias lietuviško meno šventoves. Liepos 24 d. ši grupė jau lankėsi Bostone. Šarūno Marčiulionio vardo mokykloje mokosi krešinio sporto apie 500 mokinių.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims rugpjūčio 5 d., šeštadienį, nuo 12 iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Knygos - laisvalaikis vasarai

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol. persiuntimui.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol.p.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Kas norite pagilinti savo virimo žinias, - rasite labai daug populiarių lietuviškų valgių gaminimo receptų. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. Kaina 15 dol. Persiuntimas - $1.50.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knygą redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Moteris su baltu chalatu". Dr. Konstancija Paprockaitė - Šimaitienė. 494 psl. didelio formato knyga kietais viršeliais. Čia telpa 35 medicinos daktarės pasakojimai apie išgyvenimus, dirbant ligoninėse. Kaina 20 dol. Pridėti 2 dol. persiuntimui.

Visos knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas leipos 14 dieną apdovanojo žinomą JAV verslininką ir lietuvių bendruomenės veikėją Juozą Kazicką Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino 3-iojo laipsnio ordinu. Apdovanojimas suteiktas už nuopelnus Lietuvos valstybei, jos ūkiui ir mokslui bei už asmeninį indėlį, vystant Lietuvos ir Jungtinių Valstijų Amerikos verslininkų ryšius.

Lietuvos bankas 10 tūkst. egzempliorių tiražu išleido 10 litų nominalo proginę monetą, skirtą V Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms.

Jurbarko A. Giedraičio - Giedriaus mokyklai leista atidaryti humanitarinio profilio gimnazijos klases. Tai bus pirmoji gimnazija Jurbarke. Buvęs šios mokyklos mokinys, JAV verslininkas Simas Velonskis pažadėjo įrengti kompiuterių klasę.

Kino archyvas bus perduotas Lietuvai

Prieš kelis mėnesius New Yorke mirusio Kazio Matuzo šeima apsisprendė perduoti Lietuvai labai vertingą kino archyvą. Broliai Matuzai tarpukaryje spalvotoje kino juostoje įamžino žinomus žmones, valstybines šventes, miestelių vaizdus. Lietuvos televizija kai kuriuos iš šių filmų yra parodžiusi Lietuvos žiūrovams. Žinomas JAV lietuvių kultūrininkas Kazys Matuza dar prieš mirtį buvo gavęs Adolfo Šleževičiaus laišką, kuriame buvo prašoma perduoti šių juostų originalus Lietuvai. Kazys Matuza turėjo surinkęs ir unikalų Lietuvos pašto ženklų rinkinį. Šis rinkinys vertinamas ne mažiau kaip $70 tūkstančių. Kazio Matuzos šeima sutinka laukti, kol Lietuvoje kuri nors valstybinė ar privati institucija surinks lėšų, kad šis rinkinys atitektų Lietuvai. **AGEP**

VILTIES siuntinių persiuntimo agentūra Bostone liepos mėnesį bus uždaryta. Atstovai tuo metu nevažinės po lietuvių kolonijas siuntinių paimti. Per tą laiką bus parengtas naujas rudens konteinerių išsiuntimo tvarkaraštis, kurį VILTIES agentūros siuntėjai gaus paštu asmeniškai. Siuntiniai vėl bus priiminėjami rugpjūčio mėnesį. Tvarkaraštis bus skelbiamas "Darbininke".

Tarptautinis valiutos fondas (TVF) pritarė Lietuvos ekonomikos reformoms ir paskyrė dar 32.2. mln. JAV dolerių paskolą. TVF direktorių taryba praėjusį penktadienį palankiai įvertino Lietuvos vyriausybės reformas ir tai, kaip vykdomas pernai patvirtintas trejų metų ekonominės politikos memorandumas. Pagal šį memorandumą Lietuvai per trejus metus iš viso skirta daugiau nei 200 mln. JAV dolerių paskolų.

Kauno miesto valdyba iš nebiudžetinio fondo (urbanistikos ir architektūros skyriaus lėšų, sutaupytų už reklamą) paskyrė 20 tūkstančių litų 1972 metais Kauno muzikinio teatro sodelyje susideginusio R. Kalantos aukos vietai įamžinti. Šie pinigai bus skirti daugiau kaip dvejus metus be atlygimo dirbusiam skulptoriui R. Antiniui ir architektui S. Juškiui sumokėti už aukos vietos įamžinimo projekto sukūrimą ir pirminius jo įgyvendinimo darbus.

Šv. Pranciškaus kraujo (stigmatų) relikvija Bernardinų bažnyčioje Vilniuje š.m. liepos 2 d.

Vyskupo kelionės

Vyskupas Paulius Baltakis, OFM, liepos 14 d. grįžo į namus, Brooklyn, NY. Savo keliones po Europą jis pradėjo birželio 7 d.

Birželio 9 - 11 d. aplankė Vasario 16 gimnaziją ir 11-kai mokinių suteikė Sutvirtinimo sakramentą. Gimnazijoje mokosi 84 mokiniai, kurių 30 yra iš Lietuvos.

Birželio 17 d. dalyvavo Panevėžyje surengtoje Tremtinių chorų dainų ir poezijos šventėje, minint Birželio Gedulo ir Vilties dieną.

Birželio 18 d. dalyvavo tradiciniuose Šv. Antano atlaiduose Troškūnuose, kur atstatytame pranciškonų vienuolyne - Religiniame - kultūriniame centre - vyko tarptautinė jaunimo stovykla (joje dalyvavo studentai iš 17 kraštų).

Birželio 20 d. turėjo pasikalbėjimą televizijos programoje, kurios tema apie išeiviją.

Birželio 21 d. vysk. P Baltakis, OFM, susitiko su Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininku arkiv. Audriu J. Bačkiu ir konferencijos sekretorium bei jaunimo organizacijų direktorium kun. Gintaru Grušu.

Birželio 22 - 23 d. vyskupas lankėsi Suvalkų trikampyje ir Punske turėjo pasitarimą su vysk. Ziemba ir parapijos komitetu. 60-čiai vaikų vysk. P. Baltakis suteikė Sutvirtinimo sakramentą lietuvių kalba. Tai pirmas kartas Punsko istorijoje.

Birželio 29 d. Kupiškio bažnyčioje šventė Šv. Petro ir Pauliaus šventę.

Birželio 30 d. aplankė Apaštališką nunciatūrą ir Vilniaus katechetinį centrą.

Liepos 2 d. pranciškonų atgautoje Bernardinų bažnyčioje Vilniuje vyskupas P. Baltakis koncelebravo mišias Šv. Pranciškaus Asyžiečio Kraujo relikvijų pagerbimo proga (šios relikvijos buvo pirmą kartą išvežtos iš Italijos, atvežė Italijos pranciškonai).

Liepos 4 - 5 d. aplankė Telšių vyskupą A. Vaičių, Tėvus Pranciškonus Kretingoje bei Plungėje, Dvasinės Pagalbos centrą Klaipėdoje (kuris buvo įkurtas kun. Ed. Putrimo iš Toronto, Kanados, iniciatyva). Taip pat vysk. P. Baltakis dalyvavo Sakralinės folkloro muzikos stovykloje Plateliuose ir Žemaičių Kalvarijos atlaiduose.

Liepos 7 d. turėjo pamaldas ir pokalbį Panevėžyje su Pastoracinių studijų sekcijos dalyviais.

Liepos 8 d. Zujuose tarėsi su Lietuvos Kultūros Fondo vadovybe dėl planuojamų Kryžiaus kelių iš Šiaulių į Kryžiaus kalną Šv. Tėvo apsilankymui Lietuvoje prisiminti.

Liepos 9 - 13 d. vadovavo privačiai jaunimo stovyklai Zujuose.

Liepos 14 d. vysk. P. Baltakis dalyvavo pasitarime Lietuvos Seimo rūmuose su PLB pirm. B. Nainiu ir PLB atstovu prie Lietuvos Respublikos seimo Juozu Gaila.

- o -

Vysk. P. Baltakio numatyta kelionė į Maskvą ir Sibirą buvo atidėta į rugsėjo mėnesį, nes šiuo metu žmonės atostogauja arba nuima vasaros derlių.

Į Sibirą (rugsėjo 14 d. - spalio 3 d.) drauge su vyskupu vyks prel. Leonas Pech (Peciukevičius) iš Philadelphijos, PA, ir PLB atstovas prie Lietuvos seimo J. Gaila.

Liepos 26 d. vysk. P. Baltakis, OFM, išvyko atostogauti į Kanadą.

Rugpjūčio 11 - 13 d. vyskupas dalyvaus Detroite vykstančiame 82-ame Lietuvos Vyčių seime ir Šv. Antano parapijos 75 metų sukakties minėjime. Į New Yorką vyskupas P. Baltakis grįš rugpjūčio 15 d.

Queens simfoninio orkestro koncertas Forest Parke

Sekmadienį, liepos 9 d., 3 val. po piet, Forest parke, Queens, NY, pirmą kartą koncerta atliko Queens simfoninis orkestras. Tai jaunas, nedidelis orkestras (apie 40 asmenų kurio muzikos direktorius ir dirigentas yra Arthur Fagen. Šis koncertas buvo skirtas legendariniam, pučiamųjų instrumentų orkestro vadovui ir dirigentui, George Seufert, Jr. prisiminti. Jis staiga mirė gegužės 9 d. G. Seuffert vadovaujamas orkestras net 67 metus, kiekvieną sekmadienį nuo Vainykų dienos iki, maždaug, spalio vidurio, Forest parke, koncertavo.

Queens simfoninis orkestras, pirmojoje programos dalyje atliko populiarius ir gerai žinomus įvairius; Von Suppe, Rossini, Smetana, Tchaikovsky ir Offenbach kūrinius. Smuiku solo Masako Yanagita grojo Saint-Saens - Introduction and Rondo Capriccioiso.

Antrojoje programos dalyje skambėjo, taip pat gerai pažįstamos, amerikiečių kompozitorių; Bernstein, Gould, Joplin-Schuller, Berlin ir Sousa kompozicijos.

Tarp tų dviejų dalių, ilgiau užsitęsusioje pertraukoje, buvo prisimintas dirigentas George Seuffer, Jr. Apie jo kultūrinį - muzikinį įnašą kalbėjo įvairūs Queens county valdžios tarnautojai iškeldami jo nuopelnus, šios NewYorko miesto dalies gyventojams. Apie Maestro G. Seuffert, NY miesto burmistras Rudolph Giuliani yra išsireiškęs: "Tai žmogus kuris Forest parką užpildė muzika. Nedaug randasi žmonių, kurių negalima pakeisti. George Seuffert, Jr. yra vienas iš jų".

Dabar aikštė esanti aplink "bandshell" yra pavadinta "George Seuffert, Jr. Music Grove".

Nežiūrint, kad NY miesto, Queens dalies gyventojai, laiškais ir telefonais skambindami, kreipiasi į City Hall ir kitas valdžios įstaigas reikalaudami, kad G. Seuffert pučiamųjų instrumentų orkestro koncertai būtų tęsiami ir toliau, bet to orkestro likimas, tuo tarpu, nėra aiškus. Tų koncertų klausydavosi apie 2000 žmonių, jų tarpe matydavosi ir nemažai lietuvių.

Sekantis Queens simfoninio orkestro koncertas Forest parke yra numatomas rugpjūčio 8 d., kada bus švenčiama Forest parko 100 metų sukaktis.

Šio orkestro sezoniniai koncertai vyksta Queens kolegijoje, Colden auditorijoje, Flushing, Queens, NY.

p. palys

Lietuvoje leidžiamą mėnesinį kultūros žurnalą "Naująjį židinį - Aidus" galima užsiprenumeruoti ir prenumeratą pratęsti per Tėv. Leonardą Andriekų, atsiunčiant jo vardu 44 dol. čekį metams šiuo adresu: Rev. Leonardas Andriekus, OFM, P. O. Box 980, Franciscan Monastery, Kennebunkport, ME 04046. Už tą kainą žurnalas siunčiamas oro paštu. Šis žurnalas yra "Aidų" tęsinys, skiriamas Lietuvos ir viso pasaulio lietuviams.

Dėkojame

Mary Saukas, Woodhaven, NY, kasmet paremia "Darbininko" leidimą didesne auka. Ir šiemet užmokėjo prenumeratą su 80 dol. čekiu, pridėdama laikraščio leidimui paremti 50 dol. auką. Dosniai mūsų laikraščio rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Sveikiname

Nick ir Nida (Milukaitė) Angeliadis iš Huntington, NY, š.m. birželio 16 d. susilaukė sūnaus, kuriam duoti vardai Mattew Michael. Gražiu anūkėliu džiaugiasi seneliai Mike ir Irene Angeliadis iš Jackson Heights, NY, bei Vytautas ir Lilė Milukai iš Plainview, NY.

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Reikalingi moterys ir vyrai, kurie norėtų dirbti garsioje kosmetikos firmoje kaip grožio konsultantai (beauty consultants). Užtenka minimalaus anglų kalbos žinojimo. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 718 846-6895 - prašyti Laimą. **(sk.)**

Reikalinga šeimininkė prižiūrėti senesnio amžiaus žmones ir jų namą. Rašyti: Joseph Lugan, c/o John Conwood, P.O. Box 210270, Jamaica, NY 11421, USA. **(sk.)**

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. **(sk.)**

Išnuomoja

Išnuomojamas saulėtas kambarys 2-me aukšte Woodhaven rajone. Tinkamas vienam ar dviem asmenims. Skambinti Julijai (718) 296-1702. **(sk.)**

Paslaugos

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. **(sk.)**

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daumantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvo partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašo 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasiruošia tolimesniam partizaniniam karui. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žūva. Lietuviškai šios knygos išleistos kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštais viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. **(sk.)**

Povilo Žumbakio, "Darbininko" bendradarbio, radijo programų komentarai, papildyti ir suredaguoti, išleisti knyga "Balionai, bananai ir biurokratai". Tai 205 psl. su 207 išnašomis ir 11 psl. indekso knyga, minkštais viršeliais, vidutinio formato. Komentarai, datuoti nuo 1992 m. liepos 2 d. iki 1993 m. lapkričio 28 d., liečia įvairius politinius, teisinius ir ekonominius klausimus, tautiečių interesus užsienyje ir Lietuvoje. Knyga gaunama, atsiuntus "Darbininkui" 15 dol. auką. Visas pelnas skiriamas lietuviškų radijo programų rėmimui ir lietuviškos spaudos darbų išlaikymui.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinuke ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mieli skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusį mokestį.

"Darbininko" skaitytoju galima tapti kiekvieną dieną! Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Naujienos iš jūsų apylinkės lietuvių gyvenimo, Lietuvos, Pabaltijo kraštų ir viso pasaulio! *Prenumerata vieniems metams - tik $30.*